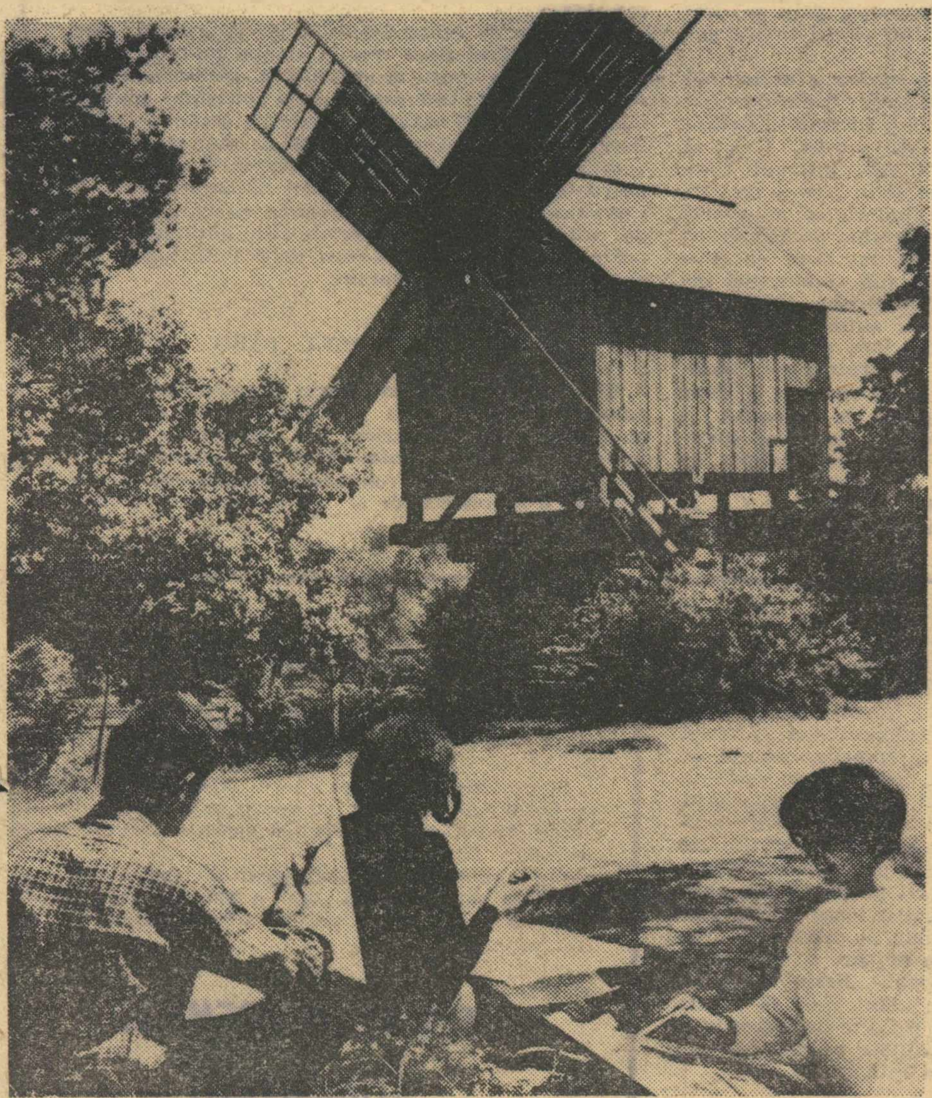
Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
Nr. 20 ● MIERCURI 15 V 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Cotidian studențesc la Arhitectură : *De la 9 la 11 avem ore la Muzeul Satului*

TUDOR VIANU:

„PROFESORUL RĂMÎNE DE-A PURURI UN STUDENT", „STUDENTUL SCHIȚEAZĂ FIGURA PROFESORULUI"

– UN TEXT INEDIT –

Numele lui Tudor Vianu va rămîne înscris în istoria culturii noastre ca unul din reprezentanții ei cei mai de seamă din totdeauna. Activitatea umanistului — căci el a fost poate ultimul din generoasa pleiadă a marilor umaniști de la noi — a strălucit întocmai unui astru de primă mărime în constelația gîndirii filozofice și a literelor românești de după primul război mondial și pînă mai acum cîțiva ani. Această activitate, încă de la întîia afirmare a cugetătorului, a eruditului și chiar a poetului Tudor Vianu, a rămas indisponibil legată de catedra universitară, de această tribună încărcată de înalte responsabilități civice, solicitînd prezența Profesorului. Și el a fost unul din marii dascăli, cu chemare. Timp de patru decenii împlinite, generațiile de studenți l-au avut în mijlocul lor, audiindu-i cu delectare cursurile de estetică, de critică literară, de literatură română și universală, primind îndrumare și povață apropiată. Profesorul se dăruia acestei munci din vocație și cu pasiune. Cine l-a cunoscut și l-a ascultat îi păstrează această imagine de lumină.

Uneori Profesorul, discret, și-a mărturisit pasiunea și crezul. Ultima sa confesiune datează din 1963, cu aproape un an înainte de a se săvîrși, prilejuită de o întîlnire cu cadre didactice și studenți de la Facultatea de filologie din București. Textul acelei cuvîntări rămas pînă astăzi inedit îl reproducem mai jos cu sentimentul de a afla în rîndurile sale adevăruri mereu actuale și credințe a căror sinceritate ne emoționează.

In semn de omagiu memoriei Profesorului de la a cărui plecare se împlinesc, la 21 mai, patru ani.

Asist. univ. Ion STAVARUȘ

Iubiți colegi, iubiți studenți,

Adunarea de astăzi își dobîndește una din caracteristicile ei cele mai izbitoare prin faptul că întrunește în același spațiu și pune în fața acelorași probleme atît pe acei care predau știința la Facultatea de filologie din București, cît și pe acei veniți să și-o însușească în aceeași instituție, pe profesorii și pe studenții facultății umanistice a Universității noastre. De obicei, consfătuirile noastre adună laolaltă, fie pe profesorii facultății, fie pe auditorii lor, sau, cel mult, îi aduc pe unii din ei ca pe invitații celorlalți. Din această pricină, o barieră rămîne în picioare pentru a separa cele două categorii, deși de atîtea ori și noi, profesorii, și voi, studenții, simțim că oricare ar fi deosebirile dintre noi, cît privește vîrsta, pregătirea și rolul ce revine fiecăruia, multe alte lucruri comune ne unesc și ne îndrumează către aceleași ținte, mai ales în această epocă de eforturi colective ale construirii socialismului.

Cred că nu este deloc nevoie, iubiți studenți, să vă atrag atenția asupra îndatoririlor pe care le aveți față de profesorii voștri, deoarece n-am observat niciodată altceva în atitudinea voastră, decît dorința sinceră de a vă însuși cunoștințele transmise de magiștri, respectul și uneori chiar afecțiunea față de ei. Vă rog să mă credeți, ca pe unul care trăiesc de foarte mulți ani în mijlocul tineretului, că nimic nu împodobește mai mult pe un tînăr decît modestia sa și că nimic nu-l poate desfigura în mod mai supărător decît infumurarea și orgoliul. În ce mă privește n-am observat însă decît foarte rar aceste atitudini supărătoare și de aceea vă aduc tuturor, studenți de azi și de ieri, mulțumiri pentru acea purtare inspirată de bunul simț, care mi-a făcut posibilă, în cursul anilor, îndeplinirea în bune condiții a îndatoririlor mele.

Dar deși între profesori și studenți există firești deosebiri, a căror limpede conștiință cred că nu trebuie deloc pierdută pentru buna rînduială și desfășurare a sarcinilor noastre, mie mi se pare că între cele două categorii există încă mai multe asemănări și apropieri, despre care aș dori să vă vorbesc pe scurt, înainte de a trage concluziile rezultate din ele. Adunînd într-o singură maximă multele lucruri care pot fi amintite în această privință, aș spune că profesorul este, într-un fel oarecare, un student etern, în timp ce studentul, mai ales studentul facultății filologice, pregătindu-se a deveni profesor, este de pe-acum schițarea lui. Am zis că profesorii rămîn totdeauna studenți, și, în adevăr, ce face fiecare din aceștia, în ce constă cuprinsul esențial al vieții lor, dacă nu în faptul de a menține îndeletnicirile deprinse de ei din timpul studenției ? A învăța tot timpul, a cerceta, a nota și a redacta este pentru profesorul cel mai vîrstnic principala ocupație a vieții lui, ca și în anii în care stătea pe băncile Universității. Profesorul dă partea cea mai întinsă a timpului său, în afară de activitatea lui cetățenească, citirii, scoaterii de fișe, limpezirii și punerii în relație a ideilor sale, adică studiului în toate formele, încît nu este deloc exagerat a spune că profesorul rămîne de-a pururi un student. Dar tot atît de adevărat este a adăuga că studentul schițează figura profesorului, nu numai în sensul că fixează de pe acum deprinderile și felul de viață al acestuia, dar și într-un sens mai larg, pe care voi încerca să-l precizez.

Iubiți colegi, iubiți studenți, un profesor este unul din oamenii cei mai priviți, din cîți există în lume. Alți profesioniști sînt văzuți și urmăriți în felul activității lor de puține alte priviri omenești. Un profesor se înfățișează înaintea unei săli întregi de mai multe ori pe săptămînă și urcarea lui pe catedră, depărtarea lui de rîndurile de bănci ale amfiteatrului, creează în ce-l privește o perspectivă în care apare cu

(Continuare în pagina a 10-a)

AD DIGNITATEM

Dignitas, dignitatis, demnitate, frumusețe. Cînd nu trebuie să-mi plec ochii, cînd nu trebuie să mă tem, cînd peste toate legile de acum scrie omenesc, cînd omul, această alcătuire minunată de materie și aripi, trăiește din puterea și conștiința lui. E o ființă totală ce se cunoaște în toți și în fiecare, vorbește din cele mai înalte foruri ale Republicii.

Cei care hotărăsc, cei care ne conduc, sînt în sufletul nostru, niciodată n-am simțit ca în acest timp, cuvîntul meu, sublimul înțelesului DEMOCRAȚIE.

Bunicul s-a născut în zodia unui sfîrșit de veac și demnitatea pentru el a însemnat pămînt și muncă.

Cînd n-a putut s-o ajungă, demnitatea lui a însemnat ură și moarte. Părintele cu ochii arși de fumul războaielor a dorit demnitatea de a-și striga zădărnicia tinereților furate și a așteptat în ură și speranță.

Am venit la o temelie de eră, conștienți de misiune și libertate. Sîntem un apogeu al acumulărilor de vise și timp. Ecouri ale cugetului românesc urcă în lumina noastră. Dreptatea și Frăția, despre care Bălcescu spunea : „Aceste cuvinte ce-am dat ca deviză nației mele va domni lumea", ne sînt astăzi coordonatele vieții.

La douăzeci de ani pășim mîndri „pe țărmul dreptății" continuat din versul poetului : „Pe sceptre și steme și tronuri sfărmate / Trufașă tu calcă, și mîndră te-ndreaptă, / Spre țărmuri de sînge și plîns neudate / Spre țărmuri pe care divina dreptate / De veacuri te-așteaptă".

Dar cîndva aceste țărmuri au fost udate de sîngele ales al unor purtători ai gîndurilor de libertate și dreptate. O dată cu ei a fost lovită ideea de demnitate, a fost negată o mare cucerire a timpurilor prezente. Hotărîrea recentă a Partidului Comunist Român a reabilitat numele care este în istoria noastră Lucrețiu Pătrășcanu și alte nume de luptători, dar mai ales ideea de demnitate, a adus garanția respectării ei în viitor, i-a dat plenitudine și forță.

Idealul Renașterii, idealul acelui „homo universalis" se întregește în noi prin eliberarea esenței umane, prin contopirea ei în armonia trupului și spiritului.

Oricare lege a țării, oricare luptă, e o eliberare, o creștere a dreptului de a privi cu demnitate istoria.

Dacă putem gîndi, dacă putem trăi în puritatea gîndurilor noastre, trebuie să vorbim mereu despre însemnul absolutului uman.

Despre DEMNITATE.

Nicolae Dan FRUNTELATA

TIMIȘOARA

Continuînd inițiativa de a dedica pagini speciale cîte unui centru universitar, prezentăm în numărul de față mai multe materiale din cetatea studențească de pe malul Begăi

CHEMAREA C. C. AL U. T. C.

TINERI ȘI TINERE,

Se împlinesc douăzeci de ani de cînd Valea Jiului a răsunat în ritmul imnurilor tinerești și al zgomotului de tîrnăcop izbit în stîncă. Douăzeci de ani de la primăvara aceea din 1948, cînd aproape 30 000 de tineri, sosiți pe șantierul de la Bumbești-Livezeni, au făurit cu mîinile lor o pagină de nepieritor eroism în muncă.

S-a așezat atunci o piatră de început. A fost scrisă, astfel, în cronica zilelor noastre, o nouă pagină glorioasă care avea să se îmbogățească, de la un an la altul, cu noi dovezi ale hărniciei și entuziasmului tineretului. Agnita-Botorca, Salva-Vișeu, Lunca Prutului sau Șantierul Fabricii de confecții și tricotaje din București, care și ea și-a sărbătorit recent 20 de ani de existență, sînt alte pagini înscrise la loc de cinste în cartea de aur a muncii voluntar-patriotice. Prezența unanimă a tineretului, ca un răspuns nemijlocit dat îndemnului rostit de partid și chemării lansate de Uniunea Tineretului Comunist, a însemnat în același timp certitudinea că angajamentele rostite vor fi îndeplinite cu cel mai mare spirit de răspundere, la cel mai înalt grad de exigență. Cu fiecare an, tradiția muncii voluntar-patriotice a parcurs noi trepte care au înscris munca voluntar-patriotică în durată, ca un domeniu de activitate care aparține prin definiție tinerei generații. De-a lungul timpului, în cei douăzeci de ani care s-au scurs pînă azi, tinerii țării — români, maghiari, germani și de alte naționalități — au fost prezenți printr-o participare neîntreruptă peste tot unde era nevoie de forța brațelor lor; pe șantierele de construcții, de edificare a unor mari obiective industriale, pe întinsele șantiere de împăduriri sau de amenajări funciare și irigații, pe ogoarele întreprinderilor agricole de stat în campaniile agricole de vară și de toamnă, la înfrumusețarea și întreținerea orașelor și satelor, a monumentelor istorice, ca și la colectarea metalelor vechi și expedierea lor către oțelăriile patriei. Cuvîntul „șantier al tineretului" a devenit un simbol de hărnicie și entuziasm care din anii reconstrucției, din vremea marilor acte de eroism de la Bumbești-Livezeni sau Salva-Vișeu, a străbătut timpul, a traversat prin ani îmbogățindu-și sensurile, mobilizînd și azi tînăra generație.

Pentru cinstirea așa cum se cuvine a acelor ani de început și pentru îmbogățirea tradițiilor de muncă voluntar-patriotică cu noi înfăptuiri demne de cele dobîndite de înaintașii noștri, C.C. al U.T.C. cheamă organizațiile U.T.C., întregul tineret al patriei la o largă întrecere în muncă pe numeroasele șantiere ale tineretului. Să ne aducem și pe această cale, cu elanul și dîrzenia caracteristice tinereții, contribuția deplină la tot ceea ce construiește întregul nostru popor, sub conducerea înțeleaptă a partidului, pentru înflorirea patriei socialiste. Organizațiile U.T.C. vor antrena tinerii pe șantierele de îmbunătățiri funciare și irigație, în acțiunile de împăduriri, la construirea și amenajarea unui mare număr de baze sportive, a unor parcuri cultural-distractive, locuri de agrement și baze turistice. Tinerii de la orașe și sate vor participa și sprijini conducerile unităților agricole în aplicarea întregului complex de măsuri stabilit de recenta Hotărîre a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri privind combaterea secetei. La sate, în vara și toamna acestui an, zeci de mii de elevi și studenți vor lua parte la strîngerea recoltei, la culesul legumelor și fructelor. Pe lîngă șantierele tineretului existente deja, organizațiile U.T.C. sînt chemate să răspundă prezent la construirea primei autostrăzi românești București—Pitești, a șoselelor Baia Sprie—Sighet, Bumbești—Livezeni și Cîmpina—Comarnic. Comitetele județene ale U.T.C. vor stabili cele mai însemnate obiective de muncă patriotică și vor asigura continuitatea participării tinerilor la realizarea lor.

Atmosfera de lucru intens și de entuziasm, care însoțește dintotdeauna marile acțiuni de muncă ale tineretului, va constitui un îndemn călduros adresat generațiilor următoare de a continua ceea ce întreprindem noi astăzi. Instituirea insignei jubiliare, „Bumbești—Livezeni — 20 de ani" și a „Drapelului de onoare Bumbești—Livezeni", care vor fi acordate celor mai buni tineri și organizații, va simboliza, de asemenea, cinstirea cu care noi, cei de astăzi, înconjurăm realizările obținute pînă acum și angajamentul nostru de a le îmbogăți necontenit prin noi înfăptuiri.

**TINERI ȘI TINERE
DE PE ÎNTREG CUPRINSUL ȚĂRII,**

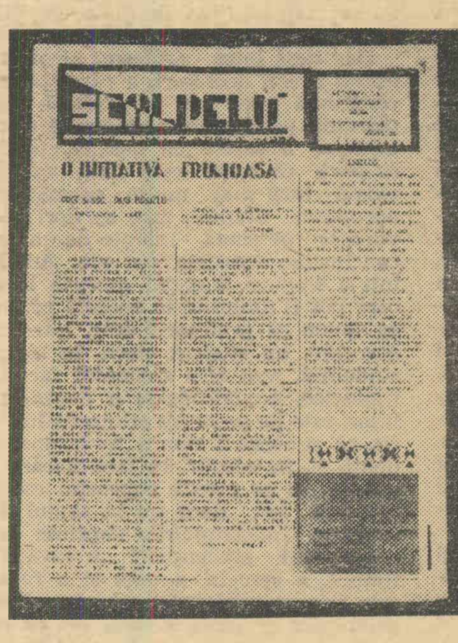
Adăugind noi fapte de glorie și eroism tradițiilor muncii patriotice, prin prezența noastră activă pe șantierele patriei înscriem cu majuscule aportul generației noastre la înfăptuirea marii opere pe care poporul nostru, sub conducerea partidului comuniștilor, o făurește zi de zi — înălțarea României Socialiste.

„SCRIE, CA SĂ PĂSTREZ FLORILE GÎNDULUI TĂU..."

Titlul atît de semnificativ al însemnării noastre e un motto, citat din Iorga, la editorialul primului număr al unei noi reviste studențești, „SCALPELU'".

Editată și trasă la șapirograf de un colectiv de studenți entuziaști de la Institutul de medicină din Timișoara, în frunte cu Florin Miclea, colaborator apreciat al „Vieții studențești", foarte tînăra publicație se impune de la primul număr prin ținuta și varietatea materialelor din cele 8 pagini ale sale, prin colaboratorii săi, prin grafica în care se îmbină fericit simplitatea cu ingeniozitatea, prin coloritul bine ales. „Scalpelu'" se înscrie, cu toate aceste caracteristici, pe linia succeselor ce urmează hotărîrilor organelor noastre centrale cu privire la promovarea opiniei studențești prin diferite mijloace, printre care și acela al publicațiilor de la nivelul institutelor și al centrelor universitare.

„Inițiativa pe care a luat-o un grup de studenți de a scoate o revistă cu circuit închis este foarte

frumoasă — declară în editorialul primului număr al „Scalpelului" prof dr. docent Pius Brînzeu, rectorul Institutului de medicină. Conducerea institutului a comentat-o cu multă satisfacție, iar personal am resimțit o vie emoție. Mi-am amintit, cu sentimentul de melancolie pe care îl generează propriile evocări, de timpurile cînd eu însumi am participat la acțiuni asemănătoare. Și, evocînd aceste amintiri, sînt astăzi în măsură să apreciez toate foloasele care se pot trage".

„Dincolo de masa studențească, revista se relevă utilă pentru tot personalul institutului nostru — se menționează, mai departe, în editorial. Formăm o familie în care sîntem foarte legați unii de alții, iar revista va strînge și mai mult aceste legături, pentru că în paginile ei o să ne regăsim și unii și alții. Direct sau indirect, o să ne putem spune multe lucruri".

Într-adevăr, chiar de la primul său pas, revista reușește în bună măsură să închege un foarte instructiv dialog între generații, invitînd profesorii la confesie, la colocviu intim cu emulii. Edificatoare în acest sens este convorbirea realizată de Florin Miclea cu prof. dr. Nicolae Dragomir, care relevă continuitatea în aspirații de-a lungul coloanei neîntrerupte a promoțiilor, mulțumirea celor în vîrstă de a nu-și fi văzut înșelate așteptările, dorința de a progresa mereu, cot la cot, profesori și studenți.

Paginile revistei „Scalpelu'" se mai impun prin bogata rubrică de informații medicale, prin suculența articolelor și sinceritatea creațiilor literare originale din pagina culturală, prin umorul sănătos de la rubrica „Forceps", cît și prin materialele sportive sau de varietăți. Pentru toate aceste succese înregistrate chiar la început de drum și confirmate pe deplin de aprecierea de care se bucură în rîndul mediciniștilor timișoreni, „Scalpelu'" merită cu prisosință felicitări. Îi urăm, deci, să se afle în continuare la înălțime, să reflecte cu sinceritate, talent și curaj întreaga realitate a efervescentei noastre vieți universitare. La mulți ani!

Ilie DRAGOMIRESCU

„LUNAR 11"

Continuînd tradiția, „Student-clubul" de la Casa de cultură a studenților din București oferă găzduire vineri, 17 mai, grupului de tineri entuziaști „Lunar 11" din Iași, care va prezenta un bogat recital de poezie, muzică și... pictură.

Poezia va fi reprezentată de Adi Cusin, Ion Chiriac, Paul Drumaru, Ion Covaci și Emil Brumaru, iar pictura și grafica de Petru Aruștei. Iustrația muzicală, într-o manieră originală, va fi semnată de asist. univ. Sabin Păuță, de la Conservatorul „George Enescu" din Iași.

Deși foarte tînăr („certificatul" de naștere i-a fost semnat abia în urmă cu o lună, cu prilejul primei lui manifestări), grupul „Lunar 11" începe să se impună în viața culturală a centrului universitar de pe Copou. Consemnată prompt de revistele „Contemporanul" și „Viața studențească", apreciată de studenții și intelectualii Iașului, această nouă și complexă formațiune va fi și la București, sperăm, la înălțimea tuturor așteptărilor.

ZIUA LITERELOR DIN BUCUREȘTI

ZIUA LITERELOR din București, desfășurată anul acesta într-un mod și într-un cadru cu totul deosebite, a cuprins, între altele, un frumos recital poetic susținut de poeți din diverși ani ai facultății (Ion Alexandru, Nicolae Dan Fruntelată, Otilia Constantin, Silviu Trușcă, Nicolae Lupu etc.) și două piese de teatru: *Banda de magnetofon*, de Charles Francain (premieră pe centrul universitar București), în interpretarea Otiliei Constantin și a lui Aurel Ghimpu, și *Proprietate condamnată*, de T. Williams, avînd în cele două roluri pe Eugen Dumitru (anul al III-lea) și Otilia Constantin (anul al II-lea).

Programul interesant, variat, a constituit o dovadă în plus că Ziua facultății a devenit o tradiție care capătă de la an la an o tot mai mare personalitate în institutele bucureștene.

STUDENT '68 LA RADIO TIMIȘOARA

Trei studenți inimoși, Florin Albu, Ștefan Holzer și Octavian Maevschi, au reușit să realizeze o emisiune studențească periodică pentru Centrul universitar Timișoara.

Cu ajutorul studioului local de radioficare ei prezintă săptămînal o „oră" a studenților, în care reflectă consecvent și veridic activitatea institutelor timișorene.

SERIAL DE PREMIERE STUDENȚEȘTI

În anul universitar curent formația de teatru a Universității timișorene a realizat nu mai puțin de șase premiere, dintre care amintim reușitul recital poetic-dramatic închinat lui Lucian Blaga sau piesa cu care studenții de pe malul Begăi au obținut unul dintre premiile speciale ale juriului în festivalul de la Cluj, „Dacă vine războiul" de Ștefan Roos. După cum se vede, un adevărat serial la care așteptăm nerăbdători tradiționalul „va urma".

DIMINEAȚA MUNCII PATRIOTICE

Dimineața zilei de duminică 12 mai mulți studenți bucureșteni au consacrat-o în întregime muncii patriotice. Un număr de peste 800 de studenți de la Universitate, I.P.G.G., Construcții, Institutul politehnic au participat la lucrările de săpături, de nivelare și amenajare a Parcului tineretului de pe Magistrala Nord-Sud. De remarcat că studenții din București participă a treia duminică consecutiv la acțiunile de amenajare și înfrumusețare a orașului. Tot în cursul zilei de duminică au mai avut loc și alte asemenea acțiuni în parcurile din preajma căminelor Institutului politehnic, Institutului de construcții etc.

ÎN SFÎRȘIT, UN COMITET CARE SE RESPECTĂ

Studenții bucureșteni care luau masa la cantina Grozăvești a Universității erau pe bună dreptate nemulțumiți de calitatea serviciului și a mesei, în special după ce sporirea alocației de hrană pentru studenți ar fi trebuit să aducă o îmbunătățire substanțială în acest domeniu. Comitetul de cantină și-a luat în serios atribuțiile pe care le are și a analizat sesizările studenților, ajungînd la concluzia că vinovați de deficiențele manifestate se fac lucrătorii din administrația cantinei. Pe baza unui referat înaintat de comitetul de cantină serviciului social al Universității, reanalizînd situația creată, conducerea Universității a propus scoaterea din muncă a administratorilor cantinei, propunere în curs de omologare la Ministerul Învățămîntului. Salutăm atitudinea activă, intransigentă a comitetului de cantină și am dori ca organismele similare de la toate cantinele studențești să apere cu aceeași dîrzenie interesele legitime ale studenților.

Poate că și comisia socială și comitetul cantinei Complex din Cluj, recent criticate de revista noastră, vor trage învățămintele cuvenite din această relatare.

LEGENDELE ORAȘULUI

O plimbare cu GEORGE LESNEA prin Iași echivalează cu un itinerar de istorie. Omul de lîngă tine e oprit mereu, de cunoscuți, salutat cu admirație de unii, urmat cu smerenie de alții, pînă la a forma pe anumite porțiuni de drum adevărate convoaie... și totuși, din cînd în cînd uiți că te afli într-un an al deceniului 7 și că nu, dimpotrivă, parcurgi orașul vechi al *Vieții românești* sau al *Convorbirilor*. La fiecare colț poetul face popasuri, arată cu gesturi de ghid către o clădire, îți explică istoria ei, îți spune cine a clădit-o și cine a restaurat-o, cine și cînd a trăit în ea. O legendă romanțată a orașului se înfiripează din fiecare cuvînt. Afli cu uimire că Tolstoi și-a serbat 26 de ani ai vieții la Iași și că într-o pagină a imortalizat chiar frumusețea birjelor orașului din 1854... Că Pușkin a stat, în săptămîna sa ieșeană, probabil la Costachi Negruzzi... Că, la rîndul lor, Korolenko, Cehov și Gorki au onorat urbea de pe malul Bahluiului cu prezența lor trecătoare... Că, în sfîrșit, Rimbaud ar fi petrecut trei luni în Moldova, la un amic din Vîrful Cîmpului, împreună cu care s-ar fi scăldat, precum Eminescu în Tîrnava blăjeană, în Siretul cel pașnic și plin de poezie... Felul în care vorbește Lesnea are ceva folcloric, o înțelepciune bine strunjită : cumpănește totul, stilizînd amănuntele și plasîndu-le într-un cadru puțin real și puțin ireal, înveșmîntat într-un farmec care are dreptul să ierte pînă și inexactitățile posibile. Ne oprim în fața unor circiumi care au făcut istoria vivantă a ultimului secol literar și facem o exhaustivă listă a lor. În afară de *Borta rece*, notăm cu frenezie nume precum *Academia liberă, Smirnov, La Pașcanu, La Lupu cu fleica, La respectul general, Trei fîntîni, Trei sarmale, Pe viață și pe moarte, La oamenii cinstiți, La Piscul* — locuri unde odraslele boeme au scris pe colțuri de masă, printre pocale și tingiri cu pastramă, nu numai versuri rămase mai mult sau mai puțin nemuritoare, dar și adevărate pagini de istorie literară. Bineînțeles că nu lipsesc improvizațiile în versuri, ce stau așa de bine ieșeanului (*„Îngenunchez, sărut icoana, / Să-mi deie Dumnezeu curaj / Că n-o zidesc în zid pe Ana / Ci ea pe mine-n reportaj"*), bineînțeles că nu lipsesc recitările din Eminescu și Esenin și bineînțeles că pentru desăvîrșirea interviului vom alege o cafenea istorică, despre care se mai pot spune cîteva lucruri necunoscute.

De astă dată e vorba de *Café Traian*, unde Eminescu ar fi spus pentru prima dată *Doina*. Invitat la dezvelirea statuii lui Ștefan cel Mare (care de fapt, ironie, îl reprezenta pe Cazimir al IV-lea și a fost atribuită atunci marelui voievod pentru satisfacerea unor conturi bănești), Eminescu se răzgîndește în ultima clipă să spună poemul sub soclul statuii și, după ce peregrinează cu prietenii prin mai multe locuri din oraș, se hotărăște să poposească și să declame aici.

— Care credeți că e secretul literar al Iașului, cum credeți că s-au scris tocmai aici și nu altundeva nemuritoarele pagini ale literaturii noastre ?

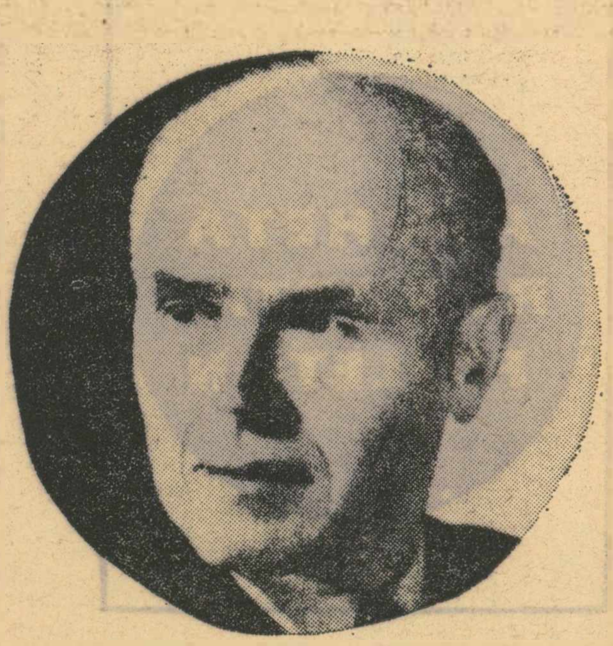
— *Scriitorul ieșean este prin definiție un produs al mediului. Iar mediul este, cum vedeți, nemăsurat de altruist, de „poetic". Voi demonstra cu umilul meu exemplu. Am debutat fiind zețar la VIAȚA ROMÂNEASCĂ și avînd doar 4 clase primare. Mi-am cules cartea de debut cu propria mea mînă. Toți mă considerau însă coleg de breaslă, mă instruiau, mă cizelau (este destul să mă gîndesc la Ionel Teodoreanu și Tonitza), și numai dragostea lor de-ar fi fost îmi ținea locul unei mari universități. La Iași, cultura se naște din dragoste. Aici totul s-a continuat firesc, pentru că n-a existat ură și poate nici invidie. De la CONVORBIRI la VIAȚA ROMÂNEASCĂ și mai departe firul s-a menținut mereu întins.*

— Credeți că poezia se poate nutri numai din dragoste ?

— *Poezia e ca femeia, ea nu trebuie criticată. O iubești sau te lasă indiferent. Poate și în această înțelegere se găsește marele amor al Iașilor pentru literatură...*

Și, sub tavanul vechi al cafenelei *Traian*, ciclul se reia de la cap. Cunoscuți vin la masă și întrerup acest interviu fără creion și note. Noi și noi legende se derulează auzului, noi și noi versuri ni-l mîngîie. Amintiri desprăfuite, evocări pioase. „Ultimul junimist" — cum îi place poetului să-și spună, invocînd continuitatea *Convorbirilor* și a *Vieții românești* unde a debutat — este inepuizabil, ca acest puternic rîu de lirism care e Iașul însuși, cetatea trecutului mereu adus în prezent. Este Iașul însuși, vechiul Iași care, din ungherele vechii cafenele, ne face parcă să auzim vocea nestinsă a Luceafărului :

„Ștefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Lasă-arhimandritului
Toată grija schitului..."

VIAȚA STUDENȚEASCĂ

CONVORBIRI

CONVORBIRI • CONVORBIRI • CONVORBIRI • CONVORBIRI

UN POET SOLITAR

Pe străzile largi și liniștite ale Oradiei, cărora singurătatea le dă un farmec și o infinită nostalgie, poate fi văzut de cîteva decenii — discretă permanență de peisaj — un pelegrin firav, cu privirile duse într-o altă lume, care este numai și numai a lui. La ore din cele mai imprevizibile și în orice anotimp, poetul HORVÁTH IMRE ține tovărășie Crișului lin, parcurilor gînditoare cu arbori adînci, cafenelelor literare, într-un itinerar care pare nu atît al pașilor răsunînd pe caldarîmurile îmbibate de amintiri, cît al inspirației întețite. A te apropia de un asemenea om, și mai ales cu ideea de a discuta, și mai ales cu știința că vei oferi cititorului această discuție, ți se pare la început o nepioasă indiscreție. Întreaga poezie a lui Horváth Imre e în fond o discuție, dar o discuție intimă, dusă între om și poet, între solitar și combatant. Aș spune că întreaga lui viață este alcătuită din această suită de întrebări și răspunsuri, din acest interviu continuu în cadrul căruia temperamentul se războiește cu fizicul, credința cu scepticismul, vîrsta cu infinitul, omul exterior cu eul său cel mai profund. În acest interviu, sublimat liric într-o întreagă operă, întrebările sînt subînțelese, iar răspunsurile sînt reduse la ultima esență : *„Una e lumină, cealaltă umbră : / văd că pot să-ncapă pe aceeași frunză"*... sau : *„«Va fi mai bine mîine !» — Cu cine să discuți ? / Cum te-ar putea combate cei încă nenăscuți ?"*

Iată de ce bătaia la ușa poetului ți se pare nepotrivită și în mod negativ reportericească...

...Un om firav, cu privirile candide și nesigure, de adolescent... Soția, devotată și ospitalieră, ne invită în jurul unei cești de cafea, intervenind în discuție salvator ori de cîte ori dubla timiditate — a gazdei, taciturnă, și a musafirului, crezîndu-se inoportun — duce la tăceri prea prelungite. Practic, convorbirea se închegă greu, și tot ceea ce îmi spune poetul trebuie să raportez fie la paginile autobiografice (singure mărturii scrise asupra vieții lui, publicate în 1962), fie la excelentele traduceri ale lui Ioanichie Olteanu care-mi răsună stăruitor în auz.

— Sînteți unul din cei mai conciși poeți pe care-i avem. Cum ați ajuns la acest laconism, în cadrul căruia, cantitativ, catrenul și distihul ocupă locul cel mai important ?

— *Cred că m-a adus aici suferința... Poate și boala... poate și singurătatea... Am pierdut în timpul războiului pe cei mai buni prieteni... Au fost momente cînd trebuia să spun foarte scurt și foarte răspicat tot ce știam... Poeții Salamon Ernő și Korvin Sándor au fost pînă la moarte cei care, prin prietenia lor, m-au solidarizat, m-au ajutat să-mi convertesc structura interiorizată într-o profesiune poetică... Poate pierderea lor...*

(Îmi vin în minte cîteva rînduri autobiografice : *„Credeam că nu mai am mult de trăit, fiindcă nervii mă trădaseră. Simțeam că nu mai am înainte o viață mai lungă decît a frunzei gata să se desprindă și să cadă. Trebuia să fiu concis, să spun pe scurt tot ce aveam de spus"*).

— În 1935 scriați : *„De-ar fi să-mi caut și eu un ortac, / aș lua de braț amurgul cernit și posac. // Îmbrățișare-aș arborii frățește, / cînd frunza, în septembrie, le pălește // Aș fluiera la nori, ca să vină încoace... / Dar lasă : ducă-se unde le place. // Mai bine singur. Cu pasul tăcut, prin toamna rece. / Cîini vagabonzi mă vor înțelege".* Întrebarea pe care v-o pun astăzi este : Credeți în singurătate ? Credeți în necesitatea mediului literar ?

— *De la caz la caz, de la structură la structură. Mă vreau, de la o perioadă la alta, singur sau înconjurat de prieteni. A fost un timp cînd făceam dese călătorii la București să-mi întîlnesc colegii de condei, și mă simțeam bine în mijlocul lor. Boala m-a țintit acum în acest oraș — mă complac și în această situație : fără clima blîndă a Oradiei n-aș putea trăi. Nu e formulă de stil, ci vă vorbesc din punct de vedere medical.*

— Cum conveniți, în această situație, cu mediul literar ?

— *Mă întîlnesc adesea cu prietenii mei tineri, durăm lungi colocvii pe malurile Crișului, în cofetăriile orașului. Cofetăria ține uneori, prin neprevăzutul ei, locul unui adevărat cenaclu. Cînd nu se transformă într-un sediu de birfă și de cancan (și vă asigur că în cazul nostru nu e !), ea este un loc ideal pentru literatură. Unii din prietenii mei cei mai tineri au volume, alții încă n-au ajuns să le scoată, dar să mă credeți, că, în aceeași măsură în care ei așteaptă cuvîntul meu cu multă încredere, am și eu enorm de învățat. Îmi împrumută mereu tinerețea lor, iar citirea lor și discuțiile cu ei mă țin mereu la curent cu actualitatea literară.*

Mi-l închipui pe acest solitar în mijlocul junilor săi colegi și nu mi-l pot totuși imagina prins în controverse, discutînd aprins... Așa și este. Horváth Imre este omul care vorbește cel mai puțin, dar a cărui simplă înfățișare ține locul a mii de cuvinte. Și, despărțindu-mă, nu mi-e greu să-mi dau seama că mi-a rămas — și mie, și cititorilor — la fel de enigmatic ca înainte. Doar versurile vorbesc în locul lui :

„Mi-e părul alb ca neaua de pe șes.
Dar mă inundă chefuI de joacă și-mi dă ghes.
Mistificați de creștetul cărunt,
mă-ntrezăriți voi, tineri, cine sunt ?..."

Ana BLANDIANA

ANCHETĂ
REPORTAJ
FOILETON

O MĂSURĂ INSUFICIENT CHIBZUITĂ

O anume recomandare a Ministerului Învățămîntului cu privire la sporirea numărului de studenți pe grupe de studiu pînă la — trebuie să recunoaștem — destul de marele număr de 40 pare să contrazică unele axiome ale pedagogiei. De aceea, o astfel de recomandare (făcută în cadrul unei circulare privind statul de funcțiuni al personalului didactic din institutele tehnice) a suscitat vii discuții în rîndul studenților și al cadrelor didactice din Institutul politehnic din Iași. Ne-am adresat unor cadre didactice cu o îndelungată și prestigioasă activitate didactică, precum și unor colegi pentru a elucida o chestiune care ne interesează direct. Iată în rezumat părerea lor. :

Conf. dr. ing. AUREL MARCHIS — prorector al Institutului politehnic : *Conducerea Institutului politehnic Iași consideră că măsurile preconizate de Ministerul Învățămîntului sînt în totală contradicție cu directivele Congresului al IX-lea cu privire la dezvoltarea învățămîntului superior. In timp ce în unele țări studenții execută individual fiecare lucrare, cum putem noi accepta să mărim numărul studenților pe lucrare ? Ne-am propus să dăruim patriei cadre inginerești cu o înaltă calificare, capabile să facă față cu succes problemelor noi pe care le ridică stadiul actual de dezvoltare a științelor. Astfel, se vede lesne că noile măsuri ar aduce serioase prejudicii procesului de pregătire profesională.*

Prof. dr. docent N. V. BOTAN — șeful catedrei de utilizări electrice și automatizări : *Măsura aceasta este complet neavenită și ea denotă o necunoaștere a situației reale existente în institutele tehnice din țară. Motivele care mă determină să fac această afirmație sînt pe scurt următoarele :*

1. Numărul mare de studenți în grupe va face să crească numărul de studenți pe lucrare de la 3—4 la 6—7. Ar însemna ca jumătate din studenți să asiste formal la lucrări.

2. Pentru ora de proiect, una la două săptămîni, în cazul în care grupa ar avea 40 de studenți, chiar lucrîndu-se pe subgrupe, unui asistent i-ar reveni 20 de studenți. Să facem o statistică simplă dar revelatoare : în interval de două săptămîni ar reveni 100 de minute de îndrumare a proiectelor pentru 20 de studenți. Dat fiind că în fiecare oră se dau indicații cu caracter general care durează cel puțin 20 de minute rezultă că pentru fiecare student ar reveni cîte maxim 3 minute în care acesta să primească asistența directă a cadrului didactic.

3. Numărul mare de studenți pe grupe ar însemna aglomerarea aproape dublă a laboratoarelor. Avînd în vedere condițiile de spațiu restrîns de care dispunem la ora actuală este evidentă imposibilitatea de a supraveghea desfășurarea lucrărilor.

Prof. dr. ing. D. FARCAȘ — șeful catedrei de tehnologia metalelor : *Măsura dictată de considerente economice ar aduce prejudicii calității și eficienței învățămîntului superior pe care-l văd redus la jumătate Autorii acestei măsuri trebuie să fie conștienți că un lucru bun costă bani și că o astfel de economie financiară nu are darul să ridice nivelul de pregătire al studenților.*

O lucrare de laborator se poate considera eficientă numai atunci cînd toți studenții lucrează efectiv.

Prof. dr. docent ing. G. LUCA, șeful catedrei de fizică : *Trebuie să recunoaștem că aceste măsuri nu stîrnesc decît nedumerirea celor angajați direct în procesul didactic, în fața nepăsării unor oameni cu munci de răspundere din Ministerul Învățămîntului față de viitorii ingineri ai țării, care vor avea un cuvînt greu de spus în economia țării.*

Considerînd că aceste răspunsuri cuprind în general toate aspectele modului în care a fost primită această măsură de către cadrele didactice ne vom opri numai la ele, trecînd peste altele date de alte cadre didactice cărora le mulțumim pentru amabilitatea cu care ne-au răspuns.

Răspunsurile date la întrebarea noastră de către studenții Institutului politehnic sînt foarte apropiate de cele ale profesorilor lor. Iată totuși cîteva puncte de vedere :

DAN PITIȘ — anul V : *Din punct de vedere administrativ se face într-adevăr o importantă economie. Dar calitativ? In anii mari se utilizează des metoda semigrupelor din cauza numărului mare de studenți pe aparate de laborator, pe probleme de seminar, pe proiect. Și așa sînt mulți cei care trec destul de străini prin facultate. Cred că înmulțind numărul componenților unei grupe la 40 se va pierde acea apropiere între studenții aceleiași grupe, colectivul nu va mai fi atît de închegat (a se vedea în acest sens raportul an-grupă). Nu este oare jenant să fii în aceiași grupă cu un coleg pe care să nu-l cunoști decît de la admitere ? Ideală ar fi grupa de numai 10. Astfel s-ar putea realiza deziderатul de care vorbeam.*

N. IANCU — anul V : *Nu pot decît să arăt că dacă 30 de studenți la anii mici ar putea constitui o grupă, la anii mari am cunoscut o realitate pe care nu aș dori-o în continuare ; în laboratoarele noastre și acum este destulă înghesuială.*

GH. SANDU — anul V : *Din experiența acumulată pot afirma cu certitudine că ceea ce ne-a lipsit foarte mult a fost o mai mare apropiere de cadrele didactice. Aceasta s-a datorat în mare măsură faptului că am fost prea mulți. Pentru a ne completa cunoștințele cu unele date eram nevoiți să apelăm la o formă care, avînd în vedere programul nostru și așa foarte încărcat, era de multe ori deplasată — ora de consultații. A fi apropiat de un asistent nu înseamnă să-l chemi la facultate în timpul său liber, ci de a beneficia de sfatul său în timpul orelor sale de program, atunci cînd el este dat cu mai multă plăcere. De aceea noua măsură mi se pare insuficient chibzuită. Aplicată ar avea efecte greu reparabile.*

Și din partea altor studenți am primit numeroase răspunsuri aproape identice. De aceea ne-am rezumat numai la cîteva care aduc în ansamblul discuției unele elemente noi. Trebuie să menționăm și faptul că această măsură ar determina o creștere rapidă a numărului de absențe. Așa cum spunea cineva (am fost rugați să nu-i pomenim numele) și pentru un asistent e preferabil să lucreze cu mai puțini dar mai cu spor decît cu 40 care să nu-i poată oferi nici o satisfacție. S-ar trece astfel cu multă ușurință peste faptul că lipsesc 3—4 de la un laborator sau seminar. Nu considerăm că am epuizat argumentele contra unei astfel de măsuri, sau poate nu am întrezărit binefacerile unei grupe cu 40 de componenți. Oricum, așteptăm un răspuns sau o explicație.

Subredacția din Iași a „Vieții Studențești"

CONTROVERSE
CONTROVERSE

CE SÎNT (DACĂ SÎNT) CONSULTAȚIILE ?

După cum se știe, datorită sistemului de învățămînt de pînă acum, există posibilitatea ca între cadrele didactice care predau și studenți să nu se realizeze un contact direct și individual, singurul raport fiind cel de la catedră spre amfiteatru.

Profesorul își susține cursul și pleacă revenind săptămîna viitoare, și așa mai departe, pînă la întîlnirea finală a celor doi necunoscuți.

Spunem „doi necunoscuți" deoarece practic profesorul nu poate cunoaște cei 100—200 studenți din amfiteatru, iar studentul nu-l cunoaște decît prin intermediul restrîns al predării.

Dacă mai adăugăm la aceasta diferitele probleme rămase neelucidate și după studierea bibliografiei, participarea la seminarii sau necesitatea cunoașterii opiniilor strict personale ale profesorului în discuții controversate, înțelegem scopul pentru care catedrele au fixat în înțelegere cu profesorii respectivi ore săptămînale de întîlnire cu studenții.

Folosesc studenții această posibilitate ? Sînt aceste ore utile în înlăturarea inconvenientelor întîlnite ? Reușesc cei doi interlocutori (profesorul și studentul) să se cunoască cît de cît ? Ce trebuie făcut pentru a realiza maximum de eficacitate ?

Iată întrebări la care am solicitat răspunsuri din partea unor profesori și studenți din București.

Radu HARHOE, anul al V-lea, Facultatea de istorie :

Studenții nu folosesc orele de consultație, dacă nu cumva numim întîlnirile cu studenții — întîmplătoare sau organizate — consultații, dar asta nu are nimic comun cu programul dinainte anunțat. Sînt, din păcate, puțini studenți care simt nevoia să-și întîlnească profesorii și să ceară lămuriri.

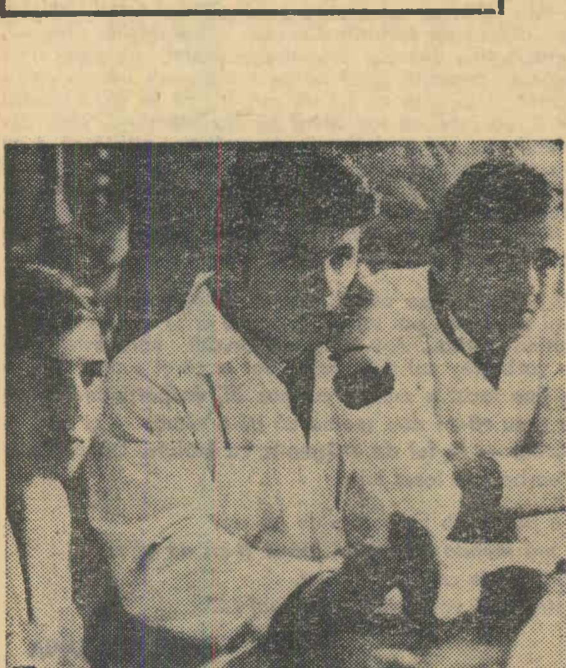
Întîlnirile de acest gen au loc mai ales între studenții care au lucrări de cerc sau pentru seminarii. Depinde însă și de modul în care profesorul reușește să trezească interesul celor ce-l consultă, dacă-i convinge că ar avea de spus lucruri utile și interesante în afara cursului și pe care nu le găsesc ca atare în sursa indicată sau propriul lui curs.

Prof. Gh. MARINESCU, Facultatea de fizică

Întîlnirile dintre profesori și studenți e bine să rămînă și chiar să fie extinse. Dar aceasta nu prin sistemul periodic existent și care se dovedește ineficace. Studenții mei mă pot găsi oricînd pentru a-mi solicita indicații sau lămuriri. Mă înțeleg cu ei să vină, ținînd seama de programul meu și nu de orele afișate. În cadrul facultății noastre, studenții vin mai mult la consultațiile asistenților. Trebuie subliniat faptul că aceste consultații-întîlniri sînt utile mai ales pentru profesor, în sensul că avem posibilitatea să-i cunoaștem. Dar aici, de obicei, studenții au o mentalitate greșită : nu vor să fie cunoscuți, mizînd pe biletul de examen și așteptînd despărțirea !

Nu consider că în pregătirea diplomei întîlnirile sînt consultații, ci o colaborare mult mai strînsă și de altă natură.

Ceea ce mă determină să optez pentru renunțarea la sistemul orelor fixe e și faptul că nu toți studenții sînt liberi atunci și deci așa îi oblig să lipsească, așa le ofer motiv să nu mai vină.

Gh. STĂNESCU, anul al V-lea, Facultatea de construcții civile

La cursurile de bază se merge la consultații în mod curent (exemplu cursul de Statică). Pentru lămuririle obișnuite studenții află de la cei mai mari... pretențiile profesorilor. La rîndul lor, cadrele didactice indică ce anume consideră esențial pentru pregătire.

La facultatea noastră consultațiile profesor-student sînt utile și folosite. Altfel nici nu s-ar putea. În facultate vin absolvenți de liceu de diferite grade de cunoștințe și cei care simt nevoia cer ajutor. La consultații se stabilește o atmosferă familiară, pe care cursul nu o poate oferi. Profesorul pune mîna pe creion și indică ce e necesar, arată pe caietul studentului care-i greșeala etc. La noi în această direcție e... o tradiție.

Conf dr ing. Sanda HANGANU, prodecanul Facultății de construcții civile

Sînt utile, fără îndoială, și studenții facultății noastre apelează în majoritate și în mod curent la ele (in special la cursuri grele)

Pentru cunoașterea dintre profesor-student, cadrele didactice au grupe de cîte 10—12 studenți în îndrumare, pe care reușesc să-i cunoască bine pînă la examen ; mai sînt ajutați de cataloagele de grupă în care sînt trecute rezultatele fiecărui student în seminarii, mediile obținute în anii anteriori.

În cadrul Facultății de construcții, conducerea unui proiect de diplomă cere 4 ore săptămînal, deci nu le putem considera ore de consultații în accepția obișnuită și nici discuțiile care au loc nu sînt de aceeași natură

★

Răspunsurile a 20 de studenți, întrebați întîmplător, se pot concretiza în fraza „nu am fost niciodată la consultații, dar l-aș căuta pe profesor atunci cînd simt nevoia".

Ancheta noastră scoate în evidență faptul că orele de consultație nu sînt utilizate în organizarea actuală și că relațiile care există între profesor și student în cadrul unor facultăți (exemplu Facultatea de construcții) nu pot fi extinse.

Trebuie organizate întîlniri între cadrele didactice și studenți, dar atunci cînd este nevoie și la obiecte care impun aceasta. Cel mai obișnuit e procedeul prin care, după parcurgerea materiei, profesorul cheamă grupa cu mult timp înaintea examenului și discută dificultățile ivite în studiul cursului și bibliografiei. Dar cel mai firesc dialog între profesor și student este cel desfășurat de-a lungul întregului proces de învățămînt, cînd consultațiile se inițiază ad-hoc, fără o programare premeditată. Deci orele de consultații sînt... toate orele universității...

Petre ANGHEL

SUB MICROSCOP

ÎNVĂȚĂMÎNTUL MEDICAL

În prezent, în toate domeniile de activitate, volumul cunoștințelor acumulate a crescut uimitor. În tehnică, în biologie, în medicină, an de an apar date noi ; unele adîncesc probleme mai vechi, aduc lămuriri în domenii controversate, iar altele, prin descoperirile care le fac, revoluționează însăși știința în ansamblul ei. Pe lîngă învățămîntul universitar, pe lîngă facultățile tehnice, învățămîntul medical a făcut progrese uriașe. Matematica, electronica, chirurgia, aplicate la patul bolnavilor, au reușit să salveze oameni care pînă nu demult își aveau zilele și orele numărate. Mîna electronică, ficatul de schimb, plămînul de oțel, rinichiul artificial, inima transplantată sînt doar cîteva din realizările deosebite reușite de ființa umană.

Și aici, ca în toate celelalte domenii ale învățămîntului superior, Directivele adoptate recent de Plenara C.C. al P.C.R. impun o permanentă perfecționare a programelor cursurilor, metodelor de predare, practicii. Animați de dorința de a contribui la catalizarea acestui proces de îmbunătățire, ne-am adresat cîtorva personalități ale învățămîntului medical cu cîteva întrebări menite a contura unele propuneri demne de luat în seamă de către cei chemați să realizeze perfecționările amintite.

Prima întrebare am adresat-o tovarășului **prodecan al Facultății de pediatrie din I.M.F. București, dr. EMANOIL POPESCU :**

— Nu vi se pare că în scopul „modernizării" există tendința de a se introduce în planurile de învățămînt o serie de „discipline" noi, aglomerind programele, în detrimentul disciplinelor „vechi" de bază (anatomia, fiziologia, biochimia) ?

— La întrebarea adresată, aș răspunde întîi cu ceea ce tov. rector al institutului, acad. Teodor Burghele, recomandă studenților din anul I la intrarea în facultate : „Studenților care trec pragul studiului medicinii le recomandăm, înainte de toate, aprofundarea materiilor de bază, al căror nivel va condiționa ulterior pregătirea lor de specialitate. Ne referim în ceea ce privește facultățile de medicină generală, pediatrie și stomatologie la : anatomie, fiziologie, chimie generală și biochimie, biofizică (la stomatologie adăugîndu-se propedeutica stomatologiei) ; iar în ceea ce privește facultatea de farmacie : matematică, fizică, chimie și îndeosebi botanică".

Conducerea institutului nostru și a fiecărei facultăți în parte a avut în permanență în vedere menținerea unui plan de învățămînt care să asigure o bună pregătire a viitoarelor cadre de medici și farmaciști. Și acest lucru nu se poate realiza într-adevăr decît studiind cu atenție în primii ani anatomia corpului omenesc, felul cum funcționează el, care sînt procesele intime biologice, biochimice, histologice în cadrul vieții normale și care sînt apoi „devierile" care apar o dată cu procesele patologice, după ce semne clinice și de laborator pot fi recunoscute bolile și care este acțiunea generală și specifică a medicamentelor, a regimului alimentar, a regimului de viață.

N-aș vrea să se creadă că sînt împotriva problemelor noi care apar, ci din contra, dar că noul trebuie introdus la fiecare din disciplinele existente și în nici un caz prin supraaglomerarea studentului nostru — care și așa are un program destul de încărcat — și nici prin reducerea orelor la disciplinele care constituie baza studiului medicinii.

În cursul acestui an, în unul din consilii, s-au discutat unele propuneri ale Ministerului Învățămîntului în vederea introducerii a încă două discipline obligatorii — „Tehnica de îngrijire a bolnavului" și „Psihologie medicală", precum și o serie de discipline facultative.

În cazul „Tehnicii îngrijirii bolnavului" s-a apreciat că este foarte necesară, deoarece sînt studenți care ajung în anul VI fără să știe să recolteze o serie de analize, fără să facă o injecție intravenoasă, fără — într-un cuvînt — să cunoască unele lucruri pe care le știe asistența medicală. Dar de la această recunoaștere și pînă a introduce o disciplină nouă, cu programă analitică, cu ore rezervate în program, ni se pare a nu fi calea cea mai bună în rezolvarea carențelor de mai sus.

Cît privește introducerea disciplinei de „Psihologie medicală" aceasta a fost apreciată ca inoportună, atîta timp cît nu i s-a stabilit nici ce anume conținut să aibă.

Referitor la introducerea unor discipline facultative ca : cibernetica, genetica, izotopii etc., apreciem că acestea pot forma obiectul unor aprofundări în învățămîntul postuniversitar.

În concluzie aș vrea să spun — răspunzînd la întrebarea pusă — că pregătirea temeinică a viitoarelor cadre de medici și farmaciști nu se rezolvă prin supraaglomerări în planul de învățămînt, amputări, introducere de discipline noi, ci prin „ținerea la zi" a învățămîntului la disciplinele existente. Nu discipline „moderne" rezolvă problema, ci modernizarea și actualizarea celor existente.

★

O problemă mult discutată în învățămîntul nostru medical este pregătirea practică a studentului. Mulți dintre viitorii medici îți pot vorbi ore întregi despre „cauzele și mecanismele patogenice" ale cutărei boli, dar cînd sînt puși în fața unui caz clinic... ridică din umeri, cheamă un alt coleg (dacă-l au și dacă-s modești) sau... trimit bolnavul la cel mai apropiat „specialist".

L-am rugat pe tovarășul **profesor ȘTEFAN HĂRĂGUȘ**, conducătorul Clinicii medicale I de la I.M.F. Cluj, să ne spună părerea sa despre rolul pe care-l are pregătirea practică a studentului în medicină, legătura sau ruptura dintre policlinică, circumscripție sanitară sau staționar :

— Răspunsul global la întrebarea dv. îl constituie totalitatea răspunsurilor parțiale la următoarele patru întrebări : 1) Care este medicul care practică medicina generală ? ; 2) Este el necesar în țara noastră ? ; 3) Care este disciplina din cursul anilor de facultate, fără de care un asemenea medic nu se poate forma ? ; 4) Care este rostul învățămîntului clinic, de staționar ?

1) Despre modul și necesitatea formării medicului de medicină generală se ocupă azi reviste medicale, congrese internaționale de medicină și experți ai „Organizației Mondiale a Sănătății". Cel ce practică medicina generală nu este chemat să se ocupe numai de anumite boli, el trebuie să fie, **în primul rînd**, un internist cu cel mai larg profil posibil, dar să aibă suficiente cunoștințe de obstetrică-ginecologie, de mică chirurgie, să fie în măsură să dea primul ajutor în urgențe aparținînd diverselor specialități, în sfîrșit, să cunoască probleme legate de profilaxia și epidemiologia bolilor transmisibile și netransmisibile.

2. Progresul social și al medicinii în țara noastră a făcut să crească longevitatea, iar persoanele suferind de boli cronice care, în cea mai mare parte, nu necesită o spitalizare permanentă, cad în sarcina medicului de teren.

Specialistul în medicină generală este cel mai indicat să depisteze stadiile inițiale ale bolilor, fapt deosebit de important pentru viitorul multor bolnavi. Dar tocmai în aceste stadii, bolile nu se observă prea des în staționar.

3) Formarea unui asemenea medic este asigurată, în mare măsură, de disciplina de policlinică medicală.

Prin circumscripțiile ce depind de policlinică se înlesnește sensibil depistarea precoce, care se pretează astfel mult mai bine la învățămîntul policlinic.

În sfîrșit, învățămîntul policlinic are și menirea de a umple golul științific ce separă practica zilnică a medicului de teren de progresele medicinii prin predarea de la catedră a problemelor legate de policlinică și circumscripție. Mă opresc aici cu argumentele în favoarea legăturii studentului în medicină cu policlinica și circumscripția. Ruptura lui în aceste două instituții sanitare ar duce, pur și simplu, la imposibilitatea ridicării la nivelul dorit a stării sanitare de la noi (ca și de pretutindeni, de altfel).

4) Rostul învățămîntului în staționar este prea bine cunoscut pentru a mă opri asupra lui. Rolul său primordial în crearea gîndirii medicale, în arta de a se apropia de bolnav, de a-și însuși cunoștințele fundamentale de patologie și probele funcționale este bine stabilit. Fără el nu se poate vorbi de formarea de medici. El constituie baza formării oricărui practician.

— În ultima vreme se discută foarte mult despre „specialiști și specializare". Unii bolnavi, pentru a putea obține un diagnostic, fac drumuri multe pe la diverse cabinete : pentru „o palpitație" merg la cardiolog care le găsește inima normală, indicîndu-le un „specialist" în endocrinologie. „Glandele sînt normale" decretează acesta, dar poți merge la un reumatolog. „Nimic evolutiv reumatologic" primește verdictul, sigur, nefericitul pacient și este trimis la neurolog. Nici aici nu se găsesc „leziuni" și i se recomandă un control psihiatric... și tot așa. Ce părere aveți despre acest fapt puțin exagerat ?

— Părerea mea, ne spune zîmbind tovarășul conf. dr. Roman Vlaicu, de la I.M.F. Cluj, este că în felul cum arătați dv. lucrurile există un mare sîmbure de adevăr. Prin fragmentarea unor discipline de bază și în primul rînd medicina internă și chirurgia s-a ajuns ca astăzi să avem în învățămînt peste 50 de discipline, număr care mi se pare mult prea exagerat în comparație cu situația din alte țări : 14 în Cehoslovacia, 16 în R.F. a Germaniei, 20 în Anglia.

Sigur că pentru a ține pasul cu progresul continuu al biologiei și medicinii specializarea apare ca o soluție salvatoare, dar această specializare trebuie făcută în institute de cercetări, în secții ale Academiei, în clinici suprauniversitare și nu la nivelul fostelor policlinici raionale.

Practica medicală, îngrijirea omului bolnav nu se pot face pe fărîme și pe aparate : ființa noastră este unitară și funcții foarte diverse se întrepătrund, se influențează reciproc.

Dacă ar fi să vorbim doar de influența glandelor endocrine sau a sistemului nervos central asupra ÎNTREGULUI organism, ar fi cred, suficient să demonstrăm că întreaga noastră ființă este un tot unitar. Ne doare un singur deget, avem o mică infecție la acest nivel și de aici apar temperatura, indispoziția, iritabilitatea, palpitațiile, tahicardia etc. De aceea sînt de părere ca și învățămîntul medical să pună bază pe disciplinele fundamentale pentru o pregătire cît mai solidă, practică și teoretică, a viitorului medic. Referitor la pregătirea practică, aș adăuga la cele spuse de tovarășul profesor Hărăguș, o metodă veche și foarte indicată folosită la Cluj, așa-zisa lecție clinică. La noi această lecție a intrat de mult în tradiție, fiind exemplificată de maeștrii Hațieganu, Goia, Moga. Este vorba de consultarea unui bolnav și toate problemele de patologie, etiologie, tratament se discută pe cazuri concrete cu rezolvare concretă în fața studenților. Toate examenele de laborator sînt judecate în contextul clinic, apreciindu-se valoarea sau inutilitatea lor, trăgîndu-se concluzii practice de încadrare în cîmpul muncii, regim de viață și igieno-dietetic, conduită terapeutică.

Legat de activitatea practică noi ilustrăm capitole din patologie cu diverse cazuri clinice internate în spital, dar nu uităm niciodată să aducem la prezentare o serie de pacienți din policlinică cu boli în stadii incipiente sau sindrome intricate frecvent întîlnite în practica medicală (cefaleea, durerea în membrul superior, sindromul dispeptic, spatele dureros etc.), pe care studentul — mai bine zis viitorul medic — le va întîlni sigur în munca sa de fiecare zi mult mai frecvent decît o talazemie minoră sau o anemie aplastică. Aș mai vrea să adaug că la aceste lecții clinice ale maeștrilor mei nu se făcea niciodată prezența, dar totdeauna sala era arhiplină.

Anchetă realizată de dr. Gh. BUNGHEZ

CULTURA LIBER CONSIMȚITĂ

TIMIȘOARA

Cînd cultura de masă dintr-un anumit sector de activitate, dintr-o anumită parte a țării se impune cu pregnanță în viața culturală a întregii țări, grație diferiților factori locali, diferitelor forme de catalizare „descoperite" sau „redescoperite", cît și mai mult decît orice, entuziasmului și dorinței legitime de afirmare, avem de-a face cu un EVENIMENT care nu poate fi trecut cu vederea.

Deși în ultimii ani asemenea evenimente au avut loc tot mai des, dovedind o dată mai mult atît setea continuă de a primi și A FACE cultură, cît și calitățile native ale poporului nostru, succesele obținute în această sferă de studenții timișoreni capătă pe drept cuvînt proporțiile unui succes impresionant prin complexitatea sa. Este vorba de înalta ținută la care s-au prezentat reprezentanții centrului universitar Timișoara la toate concursurile Festivalului studențesc din această primăvară, în urma cărora artiștii amatori din rîndul studenților au adus în orașul de pe Bega nu mai puțin de 20 de premii și 3 mențiuni.

Pentru a cunoaște „secretele" acestui succes, deloc neglijat de organele de presă, de actori și critici de artă, de cineaști și muzicologi de prestigiu, revista noastră a inițiat o anchetă în însăși inima vieții universitare timișorene. Participă: prof. dr. docent **IOAN CUREA**, rectorul Universității; asist. univ. **CORNELIU BOB**, secretarul Comitetului U.T.C. pe centrul universitar; asist. univ. **VASILE ȚIRA**; asist. univ. **VASILE CREȚU**, autorul filmului „Cărările apelor", distins cu premiul „Cineclub 1968"; **SANDU DRAGOȘ**, instructorul cineclubului Casei de cultură a studenților; **ȘTEFAN BOCEREANU**, directorul clubului Universității, precum și studenții **LIUBA STANIMIROVICI** și **DAN MANOLESCU**.

Prof. dr. docent Ioan Curea: Cred că nu trebuie să vorbim despre aceste succese ca despre ceva ieșit brusc „din apă", ca un Făt-Frumos. Noi, timișorenii, am mai avut și altădată succese pe linie culturală, avem, cum s-ar spune, tradiția bănățeanului în sînge, așa că, cel puțin noi, privim succesele studenților-artiști din Timișoara ca un reviriment.

Corneliu Bob: Într-adevăr, noi ne-am mai afirmat și altădată pe scenele festivalurilor studențești. Acum patru ani, însă, centrul nostru universitar a avut la festival numai insuccese, fapt care a constituit un veritabil semnal de alarmă. Trebuia să redresăm o „activitate" culturală aproape inexistentă, să remobilizăm studenții demoralizați, să punem pe alte baze raporturile dintre studenți și activiști care, sinceri să fim, nu prea erau dintre cele mai nimerite. Succesul din această primăvară trebuie considerat, deci, ca rezultatul firesc al muncii asidue la absolut toate nivelurile centrului universitar, dusă timp de trei ani pentru redresarea activității noastre culturale. Evident, semnele realizărilor de la recentul Festival studențesc, de pe scenele din București, Iași, Cluj și Timișoara se arătaseră încă de anul trecut, cînd revirimentul în fața publicului se împlinise, urmînd doar să primim... verdictul „oficialilor" din jurii.

Reporterul: Concret, ce anume s-a făcut pentru această redresare?

Corneliu Bob: În primul rînd, s-a luat hotărîrea unei înlocuiri a activiștilor culturali, promovării cu orice preț a calităților de organizatori, de catalizatori ai muncii culturale. De asemenea, în conducerea cluburilor din institute au fost cooptați numai oameni care au preocupări în această direcție, oameni cu multă imaginație, cu multă dăruire, cu putere de selecție și, vă rog să consemnați, cu mult bun simț. Firește, mă refer atît la directorii de club, cît și la cei din colectivele de conducere ale Casei de cultură și ale cluburilor din institute. Studenții au început, în aceste noi condiții, să prindă curaj. Totul a culminat cu crearea unei adevărate emulații de masă, înființîndu-se în institute și chiar în facultăți numeroase și variate formații artistice care au început prin a se produce în fața... colegilor lor.

Vasile Crețu: Ceea ce trebuie scos mai mult în evidență e cîștigarea încrederii studenților în ei înșiși. A fost destul să se producă cu un spectacol de teatru apreciat, un program muzical bun, ca această încredere să prindă aripi. Acum s-a ajuns chiar să nu se mai cocheteze cu experimentul artistic, studenții depășind și etapa diletantismului. Faptul că am fost înconjurați de un public înțelegător, cu rafinament și înțelegere, care n-a adoptat poziția boicotării spectacolelor înfiripate de cei întorși, acum patru ani, învinși din întîlnirile cu celelalte centre universitare, ne-a fost, din nou, de un real ajutor.

Dan Manolescu: În afară de aceasta, sprijinul direct, nemijlocit, al rectoratului Universității, instituție care, deși foarte tînără, a luat inițiativa în activitatea culturală a Timișoarei universitare, constituie unul din principalii stîlpi ai acestui... edificiu, pe care l-am construit în recentul festival.

Ștefan Bocereanu: Cred că încrederea studenților în ei înșiși a crescut enorm cu prilejul spectacolelor date „în deplasare" în diferite localități din județ, precum și la Cluj sau Brașov. Venind în contact cu un public cît mai variat, e de la sine înțeles că studenții și-au dat seama ce merge și ce nu merge și, ca atare, au trecut la selecție și la așa-numita „autocizelare"...

Corneliu Bob: Problema sudării colectivelor artistice ne-a preocupat în aceeași măsură. Cred că n-am greșit trimițînd astă-iarnă în tabere de odihnă întreg ansamblul de dansuri al centrului universitar, care astfel a reușit să formeze un tot unitar, un mare grup de prieteni.

Dan Manolescu: Trebuie să vorbim și despre unele greutăți pe care le-am întîmpinat și în primul rînd despre îngustimea de vederi manifestată de multe din forurile Timișoarei în legătură cu formația de muzică ușoară „Phoenix". A fost bîrfită și persecutată pînă anul trecut pentru maniera sa modernă de interpretare, un rol nefast avînd, în acest sens, chiar presa locală. „Phoenicșii" au fost nevoiți să se retragă din activitatea culturală studențească, cîntînd într-un club muncitoresc, la serile dansante. Iar acum... iată-i laureați pe țară și posesori ai primului disc românesc de muzică „beat", care va apărea pe piață nu peste prea multă vreme.

Reporterul: După cîte ne amintim, o parte din învinuirile enumerate s-ar adresa și comitetului U.T.C...

Corneliu Bob: Acum „Phoenix" e formația centrului universitar, iar conducătorul ei, studentul Nicolae Kovaci, e instructor plătit de comitetul U.T.C.

Ștefan Bocereanu: Găsesc că revirimentul cultural al Timișoarei nu trebuie privit numai prin prisma succeselor formațiilor artistice. El este mult mai profund și în același timp mult mai larg, cuprinzînd tot ce ține de cultură, în sensul cel mai larg al cuvîntului. În cluburile institutelor, de pildă, pulsează o viață culturală la care participă, zi de zi, un număr de studenți aproape... incredibil.

Vasile Țira: În sens larg, cred că revirimentul propriu-zis a început o dată cu manifestările organizate de Universitatea timișoreană cu prilejul sărbătoririlor lui Eminescu, Creangă și Coșbuc. S-a ajuns cu prilejul conferințelor și simpozioanelor ca amfiteatrele să fie arhipline nu numai cu studenți, dar și cu foarte mulți ascultători din oraș. E imposibil ca, în condițiile actuale, cînd rectoratul face atît de bine selecția temelor și a conferențiarilor, să nu prinzi gustul simpozioanelor „de marți, ora 18" și să nu vii de fiecare dată.

Prof. dr. docent Ioan Curea: Îmi amintesc chiar un incident, care mie personal mi-a plăcut. Îl invitasem pe academicianul CONSTANTIN DAICOVICIU să conferențieze despre „Originile poporului român" într-una din obișnuitele „seri de marți". Conferința avea loc sus, în aula arhiplină. La cererea studenților am deschis și amfiteatrul mare, de jos, unde s-au instalat, în cîteva minute, difuzoare. Ei bine, și acesta a fost pur și simplu tixit. La sfîrșit, am constatat că ușile de la intrarea în amfiteatru erau rupte... M-am bucurat...

Liuba Stanimirovici: Interesant este că participarea e benevolă...

Prof. dr. docent Ioan Curea: Cultura trebuie să fie liber consimțită. Dacă aceste conferințe, aceste simpozioane nu sînt stereotipe, dacă ele sînt alese în așa fel încît să prezinte interes într-un grad înalt, dacă cel ce conferențiază împărtășește cunoștințele sale într-o formă accesibilă, nu se poate să nu fie sălile pline. De altfel, setea de cultură se manifestă la noi sub mai multe aspecte. Aș vrea să menționez, în acest sens, dorința studenților de a îmbogăți vistieria culturii de profil bănățean prin diferite investigații folclorice. Proaspătul nostru absolvent, asistentul universitar **Vasile Crețu** de la catedra de Folclor, e un exemplu concludent.

Vasile Crețu: Acum încerc să transpun realitățile folclorice în scenarii de film și, conform rezultatelor Festivalului cinecluburilor, văd că reușesc să captez interesul spectatorului. De altfel, cred că întregul reviriment despre care discutăm a avut loc datorită interferării diferitelor compartimente ale culturii și artei după un principiu, aș zice, al... „vaselor comunicante". Cei ce vor să realizeze ceva trebuie să fie „la zi" cu tot ce ține de cultură, în complexitatea sa. Și, pentru că cineva amintea într-o anumită împrejurare de un sprijin „didactic" în întreaga activitate culturală, cred că adevărul stă în altă parte, și anume în acea nobilă dorință de afirmare a tineretului nostru, în tenacitatea lui, în curaj. Revirimentul își are, deci, obîrșia în tinerețe, iar sprijinul „didactic" nu e decît unul dintre „catalizatori". Într-adevăr, este vorba de ceva liber consimțit.

Sandu Dragoș: Se poate spune că avem îndrăzneli pe care aici, la Timișoara, nu ni le frînează nimeni. În schimb, unele instituții din București, cum este Televiziunea, ne mai taie din cînd în cînd aripile, cum au făcut-o cu filmul nostru „Cărările apelor", axat pe o singură idee folclorică, unitară, valoroasă numai și numai în înlănțuirea dată de noi secvențelor. Scurtînd nepermis filmul la o treime, amestecînd arbitrar secvențele și sonorul, l-au mutilat și ne-au făcut un mare deserviciu. Cred că este nevoie și la Televiziune de adoptarea unei noi viziuni cu privire la amatori... Mai este nevoie să le aducem la cunoștință că unul din filmele noastre, anume „Bradule, brădutule", ne va reprezenta la o manifestare în străinătate?

Prof. dr. docent Ioan Curea: Aș mai avea să amintesc faptul că studenții noștri, contrar celor ce se spun în general despre studenți, sînt avizi și de concerte simfonice. Concertele pe care le dă în aula noastră Filarmonica din localitate sînt audiate de un număr de studenți din ce în ce mai mare și ne plîngem că prea rar vin pe la noi reprezentanții organelor de publicitate care, din cînd în cînd, afirmă că studențimea este organic refractară acestor manifestări culturale... Apoi, mult s-ar putea vorbi despre registrele bibliotecilor destinate cititorilor de literatură, care se umplu foarte repede...

Liuba Stanimirovici: Am mai avea nevoie totuși de un „club-bar" al nostru, unde spiritul studențesc să se manifeste în toată plenitudinea lui. Sîntem un centru universitar destul de mare, afirmat pe deplin în rîndul celorlalte centre universitare, însă un club-bar nu avem.

Prof. dr. docent Ioan Curea: E adevărat, de multe ori s-a discutat această problemă. Am și propus localul, în clădirea unui fost cămin de studenți, unde sînt acum o frizerie și o croitorie care și-ar putea găsi spațiu în altă parte. Dar am avea nevoie și de niște fonduri suplimentare alocate de minister, deși în cea mai mare parte cheltuielile ar fi suportate de noi. În felul acesta, dacă am izbuti să înființăm mult doritul club-bar studențesc, cu programele sale culturale, cu atmosfera atît de specifică centrului nostru universitar adaptată la cadrul lui intim, configurația vieții culturale și artistice timișorene, așa cum trebuie ea înțeleasă, va fi, în sfîrșit, întregită.

Subscriind la toate aceste propuneri, revista noastră își exprimă speranța într-o înălțare a revirimentului timișorean la rangul de exemplu pentru toate centrele universitare. Aceasta cu atît mai mult cu cît activitatea cultural-artistică LIBER CONSIMȚITĂ a ajuns aici, pe malurile Begăi, sinonimă cu însăși activitatea culturală de masă.

Anchetă realizată de subredacția „VIEȚII STUDENȚEȘTI" din Timișoara

ARTE
ZILE

madrigal

Și fila rămîne albă, cronicarul nemaigăsind termeni de apreciere noi pentru formația ce-a întrunit oriunde, în orice colț al lumii, cele mai entuziaste și plastice epitete. În această situație m-am aflat scriind aceste rînduri după recentul concert din sala Ateneului, concert susținut sub bagheta dirijorului englez Roy Bohana. „Madrigalul" fără Marin Constantin? O ipostază necunoscută, și ca orice necunoscută suscitînd chiar un plus de interes. Evenimentul, prin ineditul său, s-a transmis imediat în sala de concert. Pentru prima oară o formație corală românească apărea sub bagheta unui dirijor de peste hotare. Parcă mai concentrați ca oricînd, coriștii au atacat celebrul „Kyrie" din Missa Brevis de Palestrina. Și acum ar trebui să fac aprecieri. Dar nu! Nu voi scrie nimic. Rog cititorii să revadă articolele scrise pînă acum despre „Madrigal", să pună cele mai entuziaste aprecieri una lîngă alta și vor obține astfel imaginea perfecțiunii artistice, a perfecțiunii „Madrigalului". Concertul a prilejuit audierea unor piese interpretate pentru prima oară. Dintre ele „Esultate Deo" de Scarlatti mi s-a părut deosebit de valoroasă prin contrapunctul genial elaborat de maestrul italian. De asemeni, „Chanson d'amour" de Claude Le Jeune a solicitat și a evidențiat încă o dată ...(iar era să aduc un elogiu ce ar fi devenit fatalmente palid față de realitate)... partida sopranelor. Surpriza pe care o anunța dirijorul englez înaintea concertului, încercată de el în fața valorii, maleabilității și receptivității formației s-a simțit pe tot parcursul concertului în modul său de a dirija. El spunea: „Acest cor este ca un porțelan chinezesc. Trebuie să umbli cu mare, mare atenție cu el, așa cum umbli cu un lucru de valoare". Și așa a făcut. Calitățile sale de muzician și distins dirijor au fost puse în valoare cu acest prilej pe o treaptă superioară, ca rod al colaborării cu cei treizeci și ceva de soliști-coriști. Deci formația, știm cu toții, are o valoare pe care n-o putem discuta. Dirijorul este o marcantă personalitate artistică. Sala arhiplină a fremătat, trasformînd ades acest freamăt într-un uragan de aplauze, reflex al satisfacției artistice simțită de fiecare spectator în parte. Și totuși a lipsit ceva... O să mă întrebați ce poate lipsi unei perfecțiuni?! A lipsit acel „ceva" al Madrigalului care îl face de neegalat; clocotul emoțional-artistic, dacă vreți filozofic, al părintelui său.

Cristian MIHAILESCU

O dimensiune lirică a iubirii: marea

Sînt autori cu **„presă"** și fără. Celor mai mulți **„presa"** le **„vine"**: de la caz la caz, atunci cînd nu intervin calcule de breaslă, valoarea propriei creații îi impune, tăindu-le drum spre comentariul comprehensiv, favorabil. Alții și-o fac după puteri. Curios este că acestei categorii îi aparțin îndeosebi făcătorii de versuri, cei **„rătăciți misterios sau pătrunși prin contrabandă în portofoliul editurilor"**, cum zicea cineva, cei foarte pricepuți în a înghionti adjectivul în public, fabricanți de clăbuc poetic. Cum-necum, fapt e că aceștia ajung, tot rotind pe deasupra capului o sabie de carton legată cu dantelute, să dea buzna în literatură, cu concursul unei părți a criticii, care se străduiește din răsputeri să îmbrace împăratul.

Am făcut aceste considerații nu fără motiv. Iată un nume fără **„presă"**, foarte puțin comentat, și pe nedrept: Dumitru Mureșan, a cărui carte de debut, substanțială, **„Nebuloasa Crabului"**, îl așează între cele mai împlinite profiluri de poeți ai ultimelor promoții. Crescut, mai cu ani în urmă, în ambianța cenaclurilor clujene, cînd **„se fierbea"** poezia generației, căreia de fapt și el îi aparține — a Anei Blandiana, a lui Ion Alexandru, a lui Gh. Pituț — D. Mureșan a socotit că e mai înțelept să fie prezent numai acum în librării, cînd **„s-a declanșat"** în decantări lirice acea **„febră creatoare / pe care ani în șir am reținut-o / încît părea că distilez neant"**, cum mărturisește, definindu-și gestul de prudență și de conștiință limpede a poeziei, natura sa elaborativă. Peisajul marin, apt pentru gestica amplă și cuvîntul șoptit, pentru mișcarea complexă de simboluri și pentru identificarea fascinațiilor lirice ale iubirii, constituie spațiul predilect al acestei poezii. **„Fie ca niciodată să nu plec / de lîngă marea care mi-e aproape / să urmăresc cum trec necontenit / mirate, roțile pe lîngă ape."** D. Mureșan își creează o mitologie proprie, un univers în care aspirația secretă e aceea ca, pătrunzîndu-i tainele, să ajungă la intuiția elementelor primare, apa fiind sugestia concretă a apropierii de origini, la **„prima vîrstă a pruncului"**, cînd se simte **„răcoarea zorilor umezi"**. Dar marea poetului nostru nu are nimic din cea eminesciană, îndeosebi din postume, în care lumea răcorilor abisale, a somnului veșnic, a nivelului plutonic al mitului, acea mare căutată de poet spre a se scufunda în contemplativitate, în orfismul acvatic și-n plînsul tulbure de început. De astă dată, marea **„înzăpezită în zare"**, aceea care **„țipă sub gheara soarelui sonor"**, e proiecția unui destin uman, corespondent fidel al stărilor sufletești, furie și protecție, iubire și incertitudine în același timp. Avem de-a face cu o apropiere a antinomiilor, care prin reprezentările trăirilor poetului pot unifica iubirea cu suferința, întrebarea cu răspunsul, satisfacția cu solitudinea, desemnînd imaginea globală a comuniunii depline cu lumina toamnei care oprește **„timpul ce trece"** și cu stihiile, cu vîntul care **„apropie cerul și oamenii"** și cu nopțile în care plînge poetul **„înfricoșînd luminile / din Mamaia pustie"**, strigîndu-și iubita. De unde se vede că și o vagă notă terifiantă, expresionistă, nu lipsește. Scoțînd-o din încremenirea ei mitică, relevîndu-i aci registrul hieratic sau expansiv, aci timbrul de consemn duios ori sunet metalic, D. Mureșan dă mării, asemeni unui posibil părtaș la un dialog ontologic, și o dimensiune spirituală, o solemnitate de cugetare, care nu exclude traiectiile lirice. E parcă nostalgia umană, de data asta împrumutînd vîrstele milenare ale mării, după regăsirea esențelor, a contactului cu primordialul, a iubirii pure, totale, sau, dacă vrem, a spaimei de fulgurant, de abrupt, de efemer, a temerii de a pierde trăinicia dragostei, care altfel poetului nu i-ar mai **„împrospăta / memoria prea suptă de uitare"**. Și cu asta am numit și tangajul marin al cărții: acest cîntec fumegînd de iubire, cînd deviza **„sîntem la data frumuseții"** este purtată ca o emblemă tatuată în suflet și în trup de către îndrăgostiți. O anumită distanță temperamentală a versurilor, uneori, față de exaltările pur frenetice, dă suveranitate dorinței de intuire a temeiurilor ultime ale iubirii, cele în măsură să aducă ordinea interioară a regăsirii de sine și, de aici, o notă de elevație, de intelectualism, a sentimentului, în așa fel încît să pară adevărat că **„în mugirea aceasta a mării"** poetul este **„stăpînul sunetelor / și al întinderilor nesfîrșite / pe care păsările poposesc"**. A se observa modul economicos, avar, al utilizării cuvîntului. De fapt, D.M. e posesorul unei expresii poetice constituite, care evită cu prudență excesele formaliste, de natură ermetică ori delir deșănțat; e un limbaj de o paloare supravegheată, directă, cu o pondere remarcabilă a imaginii, versul fiind legănat de un timbru bine distilat, echilibrat. Intuindu-și vocația și structura proprie, D.M. merită toată atenția la acest debut convingător, de poezie autentică.

De unde se vede că, totuși, e o „oarecare" diferență între profilul său liric și gălăgioșii trîmbițași, **„povestașii puși pe măscări în poezie"**, cum le-ar zice Iorga.

Nic. UDRESCU

Balul de sîmbătă seara

Comedie ușor „amară", ultimul film al lui Geo Saizescu pornea de la început cu cîteva atu-uri: Papaiani, „bancuri oltenești", portretul reușit de D. R. Popescu al unui tînăr cu haz, cîteva momente de estradă cu Puiu Călinescu etc. Nimic extraordinar în intenții, ambiții minime la sectorul „suflete", reușită de aceleași dimensiuni. Un film pasabil, făcut de un priceput meseriaș. Și totuși... Dilema sentimentală a lui Papă pare a se consuma în modalitățile de expresie ale „noului val" în accepția cam circulată ce se dă acum acestor imagini de o modernitate căutată, demne de o cauză mai bună — ca în filmele „marilor maeștri", ceea ce pentru olteni e desigur flatant. Nici una din cele două fete pe care Papă le cunoaște în condiții egale, adică pe jumătate... îmbrăcate, nu are prea multe șanse de a se transforma în personaj. Cu atît mai mult cu cît Ana Szeles, frecvent solicitată, a început să ne cam obosească prin repetare, prin indiferența cu care ocolește rolurile.

Saizescu și-a început filmul ca o comedie bufă, a trecut apoi la stilul comun al comediei tip „Un surîs în plină vară", pentru ca în fine să apeleze la experimentul plastic, uneori gratuit, ceea ce e sigur o dovadă că în fond nu are o noțiune proprie prea bine conturată asupra stilului. De unde lungimile, melopeea trenantă de la jumătatea filmului.

Dar, la un asemenea film, aprecierile nu trebuie absolutizate. Tentativa tipologică îi reușește lui Saizescu și genul de serie de care ține filmul nu pune probleme prea mari esteticienilor. Există numeroase producții de acest fel care-și trec la activ succesul și nu deranjează pe nimeni, cu atît mai mult cu cît nu-și propun să se apropie de aspectele cele mai semnificative ale realității. Dar pentru ca să existe filme foarte bune, în cinema e nevoie de multe pelicule ca „Balul", hai să zicem, „satisfăcătoare".

Eugen PATRICHE

Spectacolul unui tînăr absolvent

Recent am asistat la spectacolul tînărului absolvent al clasei de regie-teatru Aurel Manea cu „Rosmersholm" de Ibsen. Tînărul regizor îl numește „experiment teatral pentru piesa Rosmersholm", subtitlu ce ascunde nu numai o modestie caracteristică, ci și motivarea unor idei de o excepțională originalitate scenică. Din păcate, în acest spațiu nu putem decît să semnalăm evenimentul. Plecînd de la textul cunoscut, regizorul transformă acțiunea dramatică într-o demonstrație de idei, din planul real într-unul imaginar, ce comunică printr-un limbaj de simboluri. Impresia de încărcat, de indescifrabil, nu intervine decît la prima vedere. Aceste simboluri sînt orchestrate într-o mișcare în scenă neașteptată. Ea devine un ritual ce ne vorbește despre viață și moarte. Limbajul violent, ca și jocul special impus actorilor, este exact acea modelare a materialului ce transmite direct, șocant, ideile dramei prin simboluri. Nu cunoaștem cauzele pentru care colectivul teatrului din Sibiu n-a evoluat în fața unui public mai larg, dar spectacolul ne-a revelat un tînăr regizor preocupat de semnificațiile adînci ale *existenței umane*, a cărui reușită (vezi „Lecția" de Ionescu și „Macbeth", în institut) ni-l recomandă ca pe un talent original și matur.

Iov RUSU

CRONICI
ȘI
RECENZII

MIRACOLUL ÎNFLORIRII TEHNICE ROMÂNEŞTI ÎN CETATEA BANATULUI

Pentru numărul nostru dedicat centrului universitar Timişoara, am rugat pe academicianul Remus Răduleţ, reprezentant de frunte al şcolii politehnice timişorene, să explice miracolul acestei înfloriri tehnice româneşti pe malul Begheiului.

Un specialist care a urmat ingineria într-o unitate de învăţămînt tehnic superior dintr-un anumit oraş nu se formează în afara mediului local. Or, eu am urmat politehnica exclusiv la Timişoara şi am făcut numai o specializare în străinătate, iar în profesiune am activat aproape două decenii ca asistent, conferenţiar şi profesor la aceeaşi politehnică, precum şi la o întreprindere din Timişoara, care proiecta şi monta instalaţii electrice. Cînd mi-aţi pus întrebarea, am simţit deci că sînteţi îndreptăţiţi să mi-o puneţi şi că sînt dator să răspund.

Pentru ca să se întemeieze şi să înflorească o instituţie de învăţămînt tehnic superior, trebuie să i se creeze o bază materială adecvată, să-şi recruteze şi formeze un corp didactic bine orientat în domeniul tehnic, care să insufle studenţimii dragoste de inginerie — şi să aibă talia şi timpul necesar spre a se afirma.

Or, încă de la întregirea ţării după primul război mondial, Banatul era o regiune cu vederi înaintate în domeniul tehnic şi industrial, şi deci noua Şcoală politehnică a găsit chiar de la înfiinţarea ei, în anul 1920, sprijinul material al organelor locale, aşa încît a reuşit ca din acest punct de vedere să calce cu dreptul chiar de la început. Bazate pe primele succese, conducerile noului aşezămînt au reuşit să obţină şi sprijinul autorităţilor centrale, prin Ministerul Lucrărilor Publice, de care depindea învăţămîntul tehnic superior — şi şcoala a fost dotată cu vreo cîteva pavilioane reprezentative ale stilului arhitectonic românesc al acelei epoci, prin grija regretatului arhitect Duiliu Marcu. Condiţiile create după anul 1944 au adus în patrimoniul politehnicii construcţii ce fuseseră destinate altor forme de învăţămînt, iar construcţiile noi, realizate după instaurarea puterii populare, au scos instituţia în bună parte din strîmtoarea sub raportul spaţiului în care se găsise în trecut.

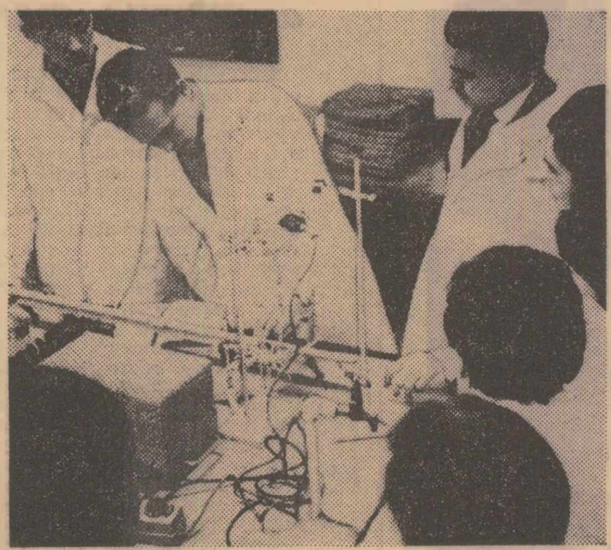
În anul 1920, cînd s-a transformat în politehnică şi vechea Şcoală naţională de poduri şi şosele, nu putea fi vorba de găsirea unor ingineri români pregătiţi după principiile de astăzi spre a preda ca profesori cursuri de specialitate înaintată de mecanică şi electrotehnică, de mine şi metalurgie la instituţia creată la Timişoara. Se punea deci problema de a se descoperi, pe de o parte, ingineri destoinici din producţie, capabili să transmită studentului cunoştinţele de specialitate şi cunoscători ai unor limbi de circulaţie internaţională, pentru ca să se documenteze, iar apoi să se angreneze singuri în munca de cercetare în ştiinţele tehnice, — precum şi să se cheme specialişti din universităţi la catedrele de ştiinţe matematice, fizico-chimice, geologice, mineralogice şi economice. Ei bine, aceste două operaţii hotărîtoare pentru viitorul noii instituţii au reuşit. Aducerea în corpul didactic a unor valoroşi specialişti din producţie a imprimat de la început învăţămîntului timişorean o orientare pronunţată spre realizări concrete, care a fost salutară atît pentru afirmarea în profesiune a diplomaţilor şcolii, cît şi pentru dotarea materială cu mijloace proprii a noului aşezămînt de cultură tehnică. Insist asupra acestei feţe a problemei, fiindcă sînt convins de importanţa primordială pe care o are îndrumarea unui profesor excelent şi bine orientat, atît pentru formarea profesională a tineretului, cît şi pentru antrenarea lui în cercetarea ştiinţifică. Faptul că şcolile de cercetare ştiinţifică întemeiate de mari oameni de ştiinţă au găsit, generaţii de-a rîndul, elemente tinere care să le alimenteze dovedeşte cu prisosinţă acest lucru.

Dar sînt convins că, pentru ca o instituţie de învăţămînt superior să înflorească, trebuie să depăşească o anumită talie minimă, o anumită talie critică. Formarea într-un institut prea mic — sau şi într-o localitate prea mică —, prezintă riscul ca studentul mediocru să nu aibă termeni de comparaţie de un nivel destul de ridicat şi să se creadă excepţional. Prezenţa unor „vîrfuri" printre profesori şi studenţi este salutară pentru o unitate de învăţămînt superior.

Acad. Remus RĂDULEŢ

„PEPINIERA" CRISTALELOR

Într-o zi, un tînăr în halat alb alerga pe coridoarele Universităţii timişorene... Alerga îmbujorat, cu respiraţia întretăiată, ţinînd în căuşul palmelor o batistă în care înfăşurase cu grijă ceva nebănuit de scump, după cum vorbeau sclipirile din ochii lui. Coridoarele erau pustii... Tropotele grăbite se zbăteau între pereţi,

urcînd treptele, străbătînd holul mare, apoi îndreptîndu-se cu aceeaşi grabă către... Şi deodată s-au oprit....

— Ce-i cu dumneata ?

— Am reuşit, tovarăşe rector ! Priviţi, acesta e cristalul...

În albul batistei strălucea un cristal metalic, mare, arămiu, cu reflexe de aur care se multiplicau, la infinit, în ochii tînărului. Rectorul cîntări în mîini cristalul, îi netezi luciul. Avea în palmă materializarea a încă unui succes al colectivului didactic şi studenţesc al Facultăţii de fizică : primul cristal, de o mărime puţin obişnuită, obţinut în laboratorul de crescut cristale construit cu mijloace proprii, după îndelungi şi neîntrerupte strădanii...

La cîteva luni după ziua aceea de pomină, cînd tînărul în halat alb, lăsat de „pază" lîngă aparate, văzuse primul cum li se împlineşte încă unul din visuri, mă aflu în acelaşi laborator. Privesc cristalele crescute aici. Sînt mari, de forme regulate, iar decanul facultăţii, arătîndu-mi-le, le mîngîie de parcă ar fi vii. Aflu că sînt foarte greu de obţinut şi că pînă nu de mult erau importate, pentru diferite operaţiuni de cercetare. Cu alte cuvinte, aici, în subsolul cu încăperi de adevărat labirint pentru orice nou venit, au crescut nu numai cristalele atît de căutate, dar s-au născut, totodată, şi premisele unor activităţi viitoare de o neţărmurită frumuseţe care, aflate în însăşi sfera creaţiei, se substituie, pe undeva, poeziei. O spun în primul rînd privirile studenţilor şi ale cadrelor didactice, ale tehnicienilor din ateliere şi ale rectorului, pe care, în fiecare zi, îl poţi întîlni de cîteva ori prin „domeniile" Facultăţii de fizică. În aceste priviri realitatea săgetează în viitor îngemănată cu visuri dintre cele mai îndrăzneţe, se metamorfozează pe un plan strict personal în succesele viitoare, iar pe celălalt în scînteierile pe care le desluşesc în ochii lor eu sau oricare alt interlocutor.

— Tot aşa am construit, cu mijloacele noastre, un observator astronomic utilat complet — ne relatează prof. dr. docent Ioan Curea, rectorul Universităţii — şi o staţie seismografică cu care ne mîndrim. Da, sînt foarte mulţumit, atît de cadre, cît şi de studenţi. Cum, încă n-aţi auzit ? Instalaţia electrică a acestei clădiri a fost făcută în întregime tot de studenţii de la Fizică, sub conducerea cîtorva cadre didactice...

În încăperea următoare, ca şi în alte cîteva pe care le străbatem, se lucrează de zor la... „recondiţionări". Este vorba de diverse aparate preluate din întreprinderile timişorene înainte de a fi aruncate la fier vechi şi de repararea, ba chiar de... modernizarea lor, pentru nevoile Universităţii.

— Nu sînt cu nimic mai prejos decît cele noi, mi se spune la un moment dat. Putem verifica...

Iau în mîini un aparat cu reflexe galbene, lucrat cu deosebită migală. E un aparat seismografic construit în întregime aici, în Universitate, pentru munca de cercetare a cadrelor didactice şi a studenţilor. Cei care l-au construit mă privesc cu coada ochiului, încercînd să-şi ascundă, într-un fel, mîndria. Nu izbucnesc. Şi, în definitiv, de ce-ar mai fi nevoie să şi-o ascundă ?...

Adrian MICU

TIMIŞOARA

SIMBIOZA CERCETĂRII CU PRODUCŢIA

Cu pasiunea de cercetător trebuie să te naşti. Dar, la început un firav nucleu latent, dacă n-o cultivi, pasiunea aceasta, ca de altfel toate celelalte, te părăseşte. Ani de acumulare sistematică a cunoştinţelor, oboseala nopţilor petrecute deasupra planşetei, confruntarea ideilor proprii cu acelea mai formate şi mai competente ale dascălului, iată cîteva atribute esenţiale ale cercetătorului student. Uneori rezultatele apar în mod spectaculos, alteori, o simplă comunicare ştiinţifică într-o revistă a institutului sau la o sesiune de comunicări conţine idei care pentru un neavizat par banale, neînsemnate. Şi totuşi...

Despre doi asemenea tineri cercetători vreau să vorbesc cititorilor. Pe studenţii Adrian Marin şi Emil Vărşăudan din anul IV, secţia Tehnologia sudării a Facultăţii de mecanică, i-am auzit prezentîndu-şi lucrarea : „Sudarea foliilor de aluminiu pe table de aluminiu" la sesiunea de comunicări ştiinţifice a Institutului politehnic Timişoara. La început m-a frapat o singură cifră : 2000 de probe sudate şi apoi încercate la tracţiune. Un număr impresionant prin sine însuşi, care dovedeşte o muncă intensă şi în acelaşi timp rezerva faţă de rezultatele obţinute înainte de a avea certitudinea reuşitei, autoexigenţa tinerilor cercetători. O demonstraţie logică, cu explicarea fenomenelor fizice şi a procedeului practic, prezentarea a cca 70 de diagrame au convins comisia de profesori de valoarea lucrării studenţilor îndrumaţi cu atenţie şi competenţă de prof. Vladimir Popovici, şeful catedrei de Sudură.

Aminteam de lipsa rezultatelor spectaculoase a unor lucrări şi de data aceasta s-ar părea că se confirmă acest lucru. Într-adevăr, sudarea unor folii de 0,1 la 0,4 mm pe nişte table de aluminiu de 3 la 4 mm nu pare ceva ieşit din comun. Să nu ne lăsăm însă înşelaţi de aparenţe ! Ştiţi cîte contacte electrice are o centrală telefonică ? Mai multe sute de mii ! Şi ştiţi cum se fac în prezent ? Prin nituire !! Cîtă manoperă, cît material utilizat neraţional. (Cele mai bune contacte sînt cele de argint !). Sudarea însă, care a înlăturat nituirea din aproape toate domeniile tehnicii, şi-a spus din nou cuvîntul hotărîtor. De acum nu se vor mai nitui foliile subţiri de aluminiu sau de argint, pilulele de tombac etc. Procedeul pus la punct de studenţii sudori din Timişoara porneşte în competiţie încărcat cu toate atributele unei realizări noi : productivitate mărită, reducerea substanţială a consumului de material şi manoperă, ridicarea incontestabilă a calităţii. Fabrica „Automatica", I.P.R.S. Băneasa, noile centrale telefonice automate care se construiesc în ţară aşteaptă verdictul final al specialiştilor. Nu ne îndoim că acest verdict va fi pe deplin favorabil. Dar, pînă la aplicarea efectivă în practică, vor mai trebui multe zile şi nopţi „pierdute", din nou suduri, din nou încercări, diagrame, tabele concluzive, analize structurale. Din nou se vor strînge materialele pe masa de lucru, de data aceasta fără emoţia primilor paşi, fără bîlbîielile începutului, însă cu aceeaşi răbdare şi dragoste. N-aş vrea să anticipez viitorul, poate că nu aceasta va fi singura lor lucrare ştiinţifică, poate că da. Dar chiar de-ar fi aşa, ei vor pleca din facultate în producţie cu o pasiune constantă şi cu amintirea unui frumos succes obţinut în anii de studenţie.

Ştefan HOLZER

„Perle" din unele examene susţinute la Institutul de medicină din Timişoara :

● Insuficienţa aortei este atunci cînd aorta este prea scurtă şi nu ajunge la inimă.

● Nervul optic este acel nerv care duce ideile luminoase la creier.

● — Şi de ce crezi dumneata că un chirurg trebuie să poarte în timpul operaţiei mănuşi ?

— Păi... probabil ca să nu lase amprente...

● — Tovarăşe student, ce deosebire vezi între un vaccin şi un ser ?

— Vaccinul se fabrică de regulă la Bucureşti, iar serul se trimite din provincie.

● Flebita este acea boală în care avem de-a face cu inflaţia venei.

● Creierul mare se observă la adulţi, iar creierul mic la copil.

DIALOG ADMINISTRATIV

— Am văzut că la cantină este o pisică. O putem lua ?

— Mai întîi faceţi un referat...

(Spicuiri din paginile umoristice ale revistei „Scalpelu'", a studenţilor de la Institutul de medicină din Timişoara)

ORE FIERBINȚI PE MALUL BEGĂI

Salcîmi' încărunțiți de floare, plopi înțepînd printre clădiri azurul cerului decolorat de arșiță, miniploi răcorind cu zgîrcenie asfaltul, apa molcomă a Begăi care, oricîtă ar fi, pare tot neîndestulătoare, parcuri fără nici o bancă liberă, „sombrero mexicane", tulumbe-stropitoare în plină amiază, păsări răgușite de căldură, tone de înghețată, 33°C la umbră — iată Timișoara acestui miez de mai. Pare că orașul grădinilor (care, așa după cum au constatat recent geologii, „plutește" pe fierbințeala unui uriaș lac termal) a ajuns de mult într-un iulie neașteptat, în care se topesc, întîrziate, ultimele miresme ale primăverii. „Trunchiul breslelor", în lemnul căruia ucenicii obișnuiau, de secole, să bată cîte un cui în ziua primirii certificatului de calfă, pare că tocmai în acest mai s-a pîrjolit pînă la cărbune, iar studenții, catalizatorii recunoscuți ai complexei vieți timișorene, țin și ei să-și dovedească, în această ambianță, incandescența lor dintotdeauna...

Mare concurs mare, fotbal cu minuni, tombolă !

Între localul Universității și Complexul social studențesc, cale de cîteva sute de metri, se întinde o pajiște largă, punctată cu balonașele fragile ale fostelor flori de păpădie. Peste puțină vreme aici va fi unul din cele mai frumoase parcuri studențești, flancat de siluetele blocurilor de cămine, de terenurile de tenis și de volei și de plopii tremurători de pe țărmurile Begăi. Pînă atunci pajiștea nu e, totuși, abandonată așteptărilor ; au apărut fel de fel de terenuri și miniterenuri de sport, între care la mare cinste sînt cele de... mini-fotbal, jocul care aici, la Timișoara, tinde să dețină supremația.

Mă opresc, într-o însorită după-amiază de sîmbătă, pe una din aleile viitorului parc. Sînt al una mie și nu știu cîtelea spectator la o foarte originală întrecere sportivă după orele de cursuri. Văzduhul se încovoaie de strigăte, au apărut de undeva claxoane, tălăngi, pocnitori care se dezlănțuie ca la o mare dispută olimpică. Jucătorii, cu sau fără costumație, împînzesc cele zece terenuri pînă departe. Joacă simultan douăzeci de echipe și, la uimirea mea care capătă glas, cineva din galerie mă lămurește, începînd tot cu o întrebare :

— Nu-i așa că-i grozav ? Mini-fotbalul ăsta ne-a molipsit pe toți, de la A la Z... Face minuni. Cum, nu-l cunoști regulile ? Terenurile sînt ca la handbal în 7, numărul de jucători la fel (11 în lot și 7 în teren), există posibilitatea de a fi schimbați pe parcurs, reprizele au cîte 15 minute în sistemul eliminatoriu și 20 în turneul final și, ceea ce-i mai interesant, în „baraj" se trag cu nemiluita lovituri de la 7 metri, ceea ce, după cum vezi, e tare amuzant... Ca la tombolă !

Mai aflu că acțiunea (cu adevărat de masă) a fost organizată de Comisia sportivă a Consiliului asociației studenților din centrul universitar și că participă nu mai puțin de 44 de echipe din toate facultățile timișorene, cu... 500 de jucători. Numele echipelor sînt dintre cele mai curioase : „Inter", „F. C. Golul", „The Farmers", „Prăbușirea" (a anului I... Construcții, grupa 6). „Frîntu" (a anului II... Medicină), „Atletico", „F. C. 76" (după numărul camerei cu cei mai mulți jucători în echipă) etc.

Majoritatea spectatorilor sînt de la Universitate și Politehnică ; de la Universitate, pentru că terenurile sînt, după propria lor expresie, „cot la cot" cu Complexul studențesc și cu localul Universității, și de la Politehnică, pentru că... din anumite motive s-au golit toate sălile de lectură ale bibliotecii, aflată nu prea departe. Aflu și motivele : 1) la grădina restaurantului „Cina", vecin „gard în gard" cu biblioteca politehniștilor, s-a pus din nou în funcțiune, la maximum, stația de radioamplificare ; 2) în jurul locului oficial de parcare, stabilit de autoritățile administrative ale orașului chiar pe trotuarul din fața bibliotecii, se învălmășește, cu diferite intensități, uruitul tuturor tipurilor de motoare ale parcului național de autoturisme. N-are a face că vine sesiunea... Îmi amintesc că, trecînd prin fața acestei biblioteci, am văzut de fiecare dată în ultimele zile peste 40 de autoturisme și autodube. Din 5 în 5 minute pleacă sau sosește o mașină, în acordurile triumfale transmise de stația de radioamplificare a restaurantului. Să ne mai mirăm că semnăturile din registrele de prezență ale bibliotecii Institutului politehnic sînt atît de puține ?

Fizica atomică nu-i mai complicată decît cenaclul literar!

— Priviți ! Introducem izotopul radioactiv în acest dispozitiv, închidem ușița de plumb, apăsăm pe butonul acesta și dincolo, pe cadranul din stînga, putem urmări fenomenul, marcat de impulsurile luminoase de pe scală...

Mă aflu într-unul din laboratoarele de fizică atomică ale Universității. În jurul meu, în halate albe, mai mult sau mai puțin „mini-jupe", studenții anului III Fizică numără... particule. Asistentul universitar Ladislau Volkmann dă indicații, explică, supraveghează. Se lucrează cu radiații. Mîini atente, priviri transfigurate de pulsația magică a materiei, țăcănit de contoare, pîlpîiri precipitate în beculețele dozimetrelor apropiate de „sursă".

— Dincolo, în laboratorul vecin, lucrează anul IV, îmi șoptește cu invidie o studentă blondă, în ochii căreia se scaldă, verzi, două raze de soare. Au o temă extraordinară, dar tocmai cînd să-mi spună o prietenă care anume e tema, a venit asistentul lor, tovarășul Demsăreanu...

E cald... După un timp ajung la Casa de cultură a studenților, unde, la această oră, s-au adunat, bătăioși, membrii cenaclului literar „Pavel Dan".

Sala clubului. Un cadru intim, cu studenți și studente răspîndiți în fotolii sau la mesuțe, cafea la discreție, flori tîrzii de liliac, fum de tutun de la... Carpați pînă la Snagov, într-un cuvînt, atmosferă cum nu se poate mai propice lucrului. Lipsește însă, după cum aflu, jumătate din floarea cenacliștilor, plecată într-un schimb de experiență cu un cenaclu din Iugoslavia.

Așadar, să ascultăm. Citesc Traian Dorgoșan (poezie) și Daniel Tei (proză). Spiritele se încălzesc. Asistentul universitar Vasile Crețu, proaspăt absolvent al Facultății de filologie, le răcorește în calitate de conducător al ședinței. Poeziile, printre care „Sonet cu naștere", „Cîntec de uitare și liniște", „Dragoste" și schițele „Maria", „Prăfuitul vis al bunicului" și „Mi-e sete", își așteaptă, în sfîrșit, criticii.

...Discuțiile continuă în avalanșă. Dragomir Magdin îl apropie pe Dorgoșan de Jack London, Laurențiu Cerneț susține că nu era nevoie să se uzeze în „visul bunicului" de „tehnica visului", Ștefan Holzer conferă prozei lui Daniel Tei aura unor calități cinematografice, Veronica Ionescu citește epigrame „la obiect", altcineva regretă că lipsesc din ședință Sorin Titel și Nicolae Ciobanu, iar Vasile Crețu sesizează „intuirea exactă a comunicării la Daniel Tei, în ciuda unei ușoare senzații de confecție cît și a... ambiției verbale foarte demonstrative, chiar vehemente a autorului".

Sub soare, de la Ponoarele mai la vale...

Excursie la Ponoarele, cu mare veselie de dimineață pînă seară. La întoarcere, în zăpușeala uscată a cîmpului, într-o haltă a autobuzului la marginea unui ogor istovit de soare, un student sugerează :

— Bine-ar fi dacă am face și noi ceva pentru preîntîmpinarea compromiterii recoltei... Văd că peste tot au loc acțiuni extraordinare pentru irigarea și stropirea culturilor...

— Ești de la Agronomie ?

— Nu, de la Medicină. U.T.C.-ul ar trebui să inițieze cîteva acțiuni patriotice de masă în direcția aceasta, zău așa... De pildă duminica...

I se alătură și alți tineri, studenți, muncitori și elevi timișoreni, toți pasageri ai autobuzului. Își făgăduiesc să transmită a doua zi propunerea organizațiilor lor de U.T.C. Bine ar fi !

...Tîrziu, pe malul Begăi în care licăresc înțepăturile de lumină ale stelelor, fîlfîie imnul studențesc „Gaudeamus". Promoția 1968 a Facultății de filologie a Institutului pedagogic s-a adunat sub ferestrele lectorului universitar Oniță... Sînt Stela Ionescu, Vlad, Traian, Doina Popa, Gh. Ionescu și toți colegii lor. Ochiul întunecat al ferestrei explodează, deodată, în lumină, și toată căldura grupului care cîntă e lăsată să intre înăuntru, într-un șuvoi în care deslușești, încă de pe acum, accente de nostalgie...

Dragomir HOROMNEA

RĂSUNET

1848 - 1968

Moment crucial, anul 1848 deschide calea istoriei moderne a românilor. Revoluţiile din ţările române sînt rezultatul firesc al dezvoltării societăţii de la începutul secolului al XIX-lea.

Europa e în fierbere. Tratatul de la Adrianopole închisese şi deschisese totodată porţile României către lume. Tînăra burghezie îşi trimisese vlăstarele la învăţătură în Franţa. Parisul îi absoarbe în seismul său. Bălcescu surprinde nervul istoriei scriindu-i lui Alecsandri : „MINUNATA REVOLUŢIE VA SCHIMBA FAŢA LUMII".

Şi iată explozia lui 1848 : orînduirile se mişcă din temelii. Franţa, Germania şi imperiul austro-ungar sînt cuprinse de culorile revoluţiei.

Principatele române au acelaşi cuvînt comun. Tricolorul aşteaptă clipele afirmării naţiei române.

Revoluţia de la 1848 avea să mobilizeze toate forţele progresiste ale primei jumătăţi a veacului al XIX-lea, dezvoltîndu-se ca o mişcare de eliberare socială şi naţională care a cuprins revendicările tuturor categoriilor sociale nemulţumite ; românii din cele trei provincii acţionează ca aparţinînd aceleiaşi naţii.

Anul '48 a însemnat în conştiinţa contemporanilor elanul spre afirmare a României. De aceea răsunetul revoluţiei este încă o dată în plus demn de a fi privit prin prisma tinerimii progresiste române a anului 1948. La 120 de ani de la acest act istoric, cu toată distanţa în gînd şi faptă a momentului, am încercat să sondăm cum tinerimea zilelor noastre e animată de trecutul istoric, de ideile revoluţiei, actul participării săvîrşindu-se de la scara epocii moderne.

1. Ce a constituit mişcarea revoluţionară de la 1848 în istoria patriei ?

Baicu Cornel : Într-un fel anul 1848 constituie etapa declanşatoare a formării statului român modern.

Şerban Teodorescu : Cred că lucrurile trebuie privite pornind chiar de la 1600, avînd în vedere izbînda lui Mihai Viteazu, care cum bine ştim uneşte pentru moment, într-o fulgerare, cele trei ţări române.

Vlad Socor : Evident, am avea în faţă anul 1821, an care a însemnat în istoria ţării o afirmare a puterii populare — act de forţă premergător revoluţiei — act care a consfinţit cu adevărat puterea maselor.

Smaranda Pop : Ca acte de forţă ale maselor, bineînţeles, nu putem uita nici răscoalele ţărăneşti din Ardeal în special şi apoi cele din Moldova şi Muntenia, ori de cîte ori s-a ivit prilejul, aşa că 1821 e într-un fel o apoteoză a tuturor încercărilor de revoltă ţărănească.

Baicu Cornel : Momentul '48 e saltul suprem, de această dată de ordin istorico-politic şi spiritual. Se naşte o clasă nouă, cu vederi noi, cu un mers al gîndirii echilibrat — cu un punct de vedere asupra vieţii bine determinat.

Gheorghe Marinescu : Desigur, momentul 1848 e prima afirmare violentă, de clasă, a burgheziei, cînd conştiinţa naţională e împinsă pe o treaptă superioară.

Bindea Viorel : Aici intervine cred şi faptul că burghezia, ştiindu-se numeric inferioară boierimii, agită idealurile naţionale ; masele populare fiind de partea lor, forţele de luptă cresc considerabil şi vigoarea burgheziei şi a afirmării ei pentru început cred că stă tocmai în puterea de convingere a maselor populare.

Cincu Daniel : Revoluţia de la 1848, într-o altă ordine de idei, aduce primele programe politice cu fundament de clasă, cuprinzînd în acelaşi timp şi cerinţele păturilor largi, populare. Ca expresie a caracterului burghezo-democratic al mişcărilor avem în faţă „petiţia reclamaţiune" din Moldova, unde se redactează 35 de revendicări, proclamaţia de la Islaz cu cele 22 de articole, şi proclamaţia de la Blaj cu vădit caracter naţional.

Şerban Teodorescu : Mişcările revoluţionare din Europa încep în prima jumătate a anului 1848. Climatul de fierbere este general, deci e momentul cel mai potrivit pentru a acţiona. Nu trebuie, însă, să înţelegem că tinerii intelectuali aflaţi la Paris vin cu idei importate. Cum spunea cineva, principatele române erau un nod de contradicţii care nu-şi puteau găsi rezolvarea decît printr-o revoluţie.

Gheorghe Marinescu : Teoria formelor fără fond este falsă, pentru că există situaţii preliminare, fapte

ce dovedesc că poziţia uneia din clase este de neacceptat pentru cea tînără care se ridică : complotul lui Cîmpineanu din 1840, societatea „Frăţia" din 1843, la care vor lua parte toţi capii viitoarei revoluţii.

Smaranda Pop : Revoluţia, într-un cuvînt, e desăvîrşirea conştiinţei poporului, o înflorire, o maturizare pe linia celor aproape 2000 de ani de existenţă.

Kira Iorgoveanu : Să ne amintim citatul următor din „Mersul revoluţiei în istoria românilor" scrisă în 1850 de Bălcescu : „REVOLUŢIA GENERALĂ FU OCAZIA, IAR NU CAUZA REVOLUŢIEI ROMÂNE, CAUZA EI SE PIERDE ÎN ZILELE VEACURILOR. UNELTITORII EI SÎNT OPTSPREZECE VEACURI DE TRUDE, SUFERINŢE ŞI LUCRAREA POPORULUI ROMÂN ASUPRA LUI ÎNSUŞI".

2. Care este raportul între personalităţi şi mase în aceste mişcări revoluţionare ?

Vlad Socor : Nu putem vorbi despre personalitate fără să vorbim despre mase şi într-o mare măsură şi invers, personalitatea fiind expresia cea mai înaintată a idealului şi cerinţelor maselor populare.

Şerban Teodorescu : De la bun început cred că e bine venită o precizare : există personalităţi politice care au luptat concret în frunte, ca organizatori, ca exponenţi ai maselor, ca luptători activi, şi personalităţi artistice care prin operele lor au servit revoluţia exprimînd ideile înaintate ale veacului. Unii dintre ei au îmbinat armonios calităţile de om politic şi pe cele de artist.

Kira Iorgoveanu : Dintre figurile muntene se detaşează net cea a lui Bălcescu, despre care Jules Michelet spunea : *„Era un erudit de primul ordin şi totuşi un spirit practic foarte limpede, foarte luminos. El ar fi fost marele istoric al ţării sale şi fără nici o îndoială unul din conducătorii ei cei mai înţelepţi".*

Mihaela Dumitrescu : Bălcescu e în primul rînd luptătorul politic de forţă, dar să nu uităm că-i datorăm prima încercare de elaborare ştiinţifică a unei istorii a tuturor românilor, îmbinînd fericit data strict istorică cu verva şi verbul specific literaturii.

Smaranda Pop : În ceea ce priveşte personalitatea lui Avram Iancu trebuie numaidecît să avem în vedere actul de rezonanţă al existenţei sale.

Şerban Teodorescu : Vederea locurilor de obîrşie

TUDOR VIANU

INEDIT

(Urmare din pagina 1)

o deosebită, uneori cu o crudă claritate, fiecare din gesturile sale, fiecare amănunt al modului său de a se comporta, de a se mişca, de a vorbi. Urmărirea profesorului de către privirile studenţilor se continuă de altfel şi dincolo de sala de curs, în tot felul atitudinilor şi acţiunii sale sociale. Din această pricină rezultă marile răspunderi ale profesorului, a cărui înrîurire asupra studenţilor nu se mărgineşte şi nu se istoveşte prin apariţia lui în sala de curs, dar prin tot ceea ce el face, gîndeşte şi manifestă în largul vieţii publice.

Cînd spunem, deci, cum se întîmplă atît de dese ori, că profesorul este nu numai un transmiţător de cunoştinţe şi de metode, dar şi un educator, ne referim la această întinsă influenţă a lui asupra ascultătorilor săi, o influenţă care emană din întreaga lui personalitate umană şi socială. Răspunderile profesorului sînt, prin urmare, enorme, deoarece cîtă seriozitate în îndeplinirea îndatoririlor, cîtă rectitudine în viaţă, cît patriotism va arăta în faptele sale profesorul, atîta sinceritate, rectitudine şi patriotism vor trece şi în deprinderile studenţilor care trăiesc cu ochii aţintiţi asupra lui şi, în cazul că aceste însuşiri ajung să trezească preţuirea şi afecţiunea studenţilor, profesorul devine **modelul** cu virtuţi formative al discipolilor săi. Cînd mă gîndesc acum, după trecerea atîtor zeci de ani de cînd am părăsit băncile universităţii, la profesorii al căror cuvînt l-am ascultat altădată, descopăr că amintirea cea mai emoţionantă, recunoştinţa şi admiraţia cea mai mare se îndreaptă asupra acelora pe care am ajuns să-i preţuiesc şi să-i iubesc ca oameni şi ca patrioţi. Astfel de oameni şi de patrioţi doriţi să aflaţi şi voi, iubiţi studenţi, în profesorii voştri şi printre aceştia cred că nu există încă decît puţini care să nu consacre preocuparea lor cea mai gravă, aspiraţia lor cea mai înaltă, dorinţei de a deveni pilduitori pentru studenţii lor. Astfel de gînduri, iubiţi colegi şi iubiţi studenţi, sînt valabile pentru toate timpurile, dar dobîndesc un accent special în zilele noastre. De cînd există în lume şcoli, adică locuri consacrate învăţăturii şi creşterii oamenilor, raportul dintre magiştri şi discipoli, adică **raportul pedagogic**, s-a constituit după această normă etică.

Trecem astăzi, iubiţi prieteni studenţi, printr-unul din momentele cele mai importante ale istoriei noastre. Încercăm cu toţii, după măsura puterilor, a capacităţilor, a pregătirii, a talentelor noastre. să aducem o contribuţie la clădirea unei lumi mai bune, mai drepte, mai umane, cu un nivel de civilizaţie mai ridicat şi sînt sigur că o facem cu rîvnă, cu bunăvoinţă şi cu bună credinţă. Munca noastră comună, munca de construire a socialismului, are nevoie de încrederea reciprocă, de stima şi iubirea tovărăşească. Una din formele acestei stime şi iubiri este şi aceea care se stabileşte între vrednicii profesori şi studenţii lor. Acţiunea profesorului ca educator, folosul pe care-l trag studenţii din această acţiune fac parte din forţele cele mai însemnate ale construirii lumii mai drepte a socialismului.

Este datoria noastră, a profesorilor, să arătăm auditorilor noştri acel scrupul în îndeplinirea îndatoririlor, acea disciplină în muncă, acel patriotism în urmărirea scopurilor înalte ale socialismului, capabile să lucreze ca forţă exemplară asupra studenţilor şi să-i facă a deveni constructori luminaţi ai lumii noi. Pînă a deveni ei înşişi profesori, cu acelaşi rol asupra viitorilor lor elevi şi studenţi. studenţii de azi trebuie să se limpezească şi să se întărească din exemplul profesorilor.

Iubiţi prieteni, după cum vom şti să ne facem datoria în activitatea noastră şi după cum ne vom pricepe a ne face această datorie în felul cel mai folositor pentru alţii, pentru lumea tînără a studenţilor noştri, vom aduce o contribuţie la clădirea lumii mai drepte, mai libere, mai luminate, mai înalt civilizate a socialismului, lumea viitoare pentru toate popoarele pămîntului, chemate să colaboreze în pace la opera de stăpînire a naturii, de înnobilare sufletească a omului, de înălţare a condiţiei umane. Dar pentru a ne îndruma cu temei către această ţintă este nevoie ca raportul dintre profesori şi studenţi să

dacia magazin istoric pentru

a omului Avram Iancu și vorbele sătenilor nu pot provoca decît emoția regăsirii în cuvintele lor a revoluționarului. Legătura pe care vreau s-o fac ar fi următoarea: că în vremea cînd Iancu apăra părțile Zarandului și Țării Moților, considerîndu-le drept teritorii românești sfinte, Bălcescu în urma întrevederii cu Avram Iancu spune în „Mișcarea românilor din Ardeal la 1848": „FUSEI FERICIT A GĂSI ACOLO PE ACELE PISCURI URIAȘE, PE DEASUPRA NORILOR O NAȚIONALITATE ȘI O VIAȚĂ ROMÂNEASCĂ ÎNFOCATĂ ȘI PUTERNICĂ".

Baicu Cornel: N-ar trebui uitate nici alte figuri proeminente ale anului revoluționar '48 și spunînd aceasta mă gîndesc în primul rînd la frații Golești, la Brătieni și, într-un fel, la Rosetti.

Vlad Socor: Frații Brătieni, cum spune Lovinescu, sînt creatorii burgheziei românești, dar nu putem uita și alt lucru că, îndepărtîndu-se treptat de la idealurile revoluției, ei au căzut în cealaltă extremă.

Gheorghe Marinescu: O figură importantă a revoluției, luminoasă ca o Ioană d'Arc, e Ana Ipătescu. Și nu știu de ce, privind tabloul lui Rosenthal „România revoluționară", am în minte figura Anei Ipătescu — acest lucru petrecîndu-se printr-un transfer optic conștient.

Vlad Socor: Figurile Goleștilor sînt la fel de importante. Golescu Arăpilă (Negru), dedicat trup și suflet revoluției, luptă alături de Bălcescu, de care-l leagă o prietenie mai presus de orice interes omenesc, interesul fiind al cauzei exprimării revoluției. Fratele său, Al. C. Golescu (Albu), cel care scria de la Paris înainte de evenimente că îi e rușine că este boier, nu va pregeta după înfrîngerea revoluției, în exil fiind în Turcia, s-o îndemne pe Zinca, mama sa, să vîndă moșia pentru a ajuta cu bani revoluția.

Smaranda Pop: Cred că trebuie să vorbim din nou de legăturile revoluționarilor. Aug. T. Laurian, ardelean fiind, e comisar al comitetului revoluționar în Țara Românească. Eftimie Murgu fusese profesorul de filozofie al lui Bălcescu. Aug. T. Laurian redactează împreună cu Bălcescu, de astă dată trecînd cu ideea în planul literar-istoric, „Magazinul istoric pentru Dacia". Barițiu călătorește spre București ca și Kogălniceanu, Bălcescu cum bine știm în Moldova și Transilvania.

În felul acesta platforma de legătură era făcută.

Bindea Viorel: Un nume deosebit de important pentru frămîntata revoluție transilvăneană este Simion Bărnuțiu, care spunea în adunarea de la Blaj: „NAȚIUNEA ROMÂNĂ SE DECLARĂ ȘI SE PROCLAMĂ DE NAȚIUNE DE SINE STĂTĂTOARE ȘI DE PARTE ÎNTREGITOARE A TRANSILVANIEI PE TEMEIUL LIBERTĂȚII EGALE. NU SE VA LUCRA NICIODATĂ CONTRA DREPTURILOR ȘI INTERESELOR NAȚIUNII ROMÂNE CI SE VA APĂRA LEGEA ȘI LIMBA NOASTRĂ ROMÂNĂ PRECUM ȘI LIBERTATEA, EGALITATEA, FRĂȚIETATEA".

Mihaela Dumitrescu: Personalitățile artistice din cele trei principate vor împărtăși cauza revoluției, unele fiind, cum am mai spus, legate direct de revoluție, altele făcîndu-se ecoul ideilor revoluționare. Presa timpului este calea pe care se împrăștie în mase cuvîntul apropiatelor mișcări. Grigore Alexandrescu vestise cu „Anul 1840" apropiata schimbare. Pe scena teatrului ieșean se puteau auzi în 1846 versuri ca acestea: „Din Focșani la Dorohoi / Țara-i plină de ciocoi", din „Jignicerul Vadră" a lui Alecu Russo, comedie tăiată de cenzură, interzisă și pierdută.

Kira Iorgoveanu: Alecsandri luase și el parte la actul săvîrșit în seara zilei de 8 aprilie 1848 la hotelul „De Petersburg". Plecînd în Ardeal publică în „Foaie pentru minte, inimă și literatură" două poezii, una „Către români", cealaltă „Hora Ardealului", în care întîlnim pentru prima dată o binecunoscută strofă din „Hora Unirii": „Hai să dăm mînă cu mînă / Cei cu inima română / Să-nvîrtim hora frăției / Pe pămîntul României".

Șerban Teodorescu: Dacă poezia își are ecourile ei, teatrul nu rămîne mai prejos. Se afișează cu îndrăzneală ideea unui teatru național, care să contribuie „la îmbunătățirea moravurilor și educația obștească". În zilele cînd în Țara Românească revoluția era biruitoare în atmosfera de entuziasm specific s-a reprezentat piesa „Două sute de galbeni" a lui Dumitrescu Movileanu. O comedie scrisă cu pasiune în zilele revoluției este „Badea Deftereu" a lui Ion Dumitrescu, în care sînt satirizați retrograzii, demagogii, precizîndu-se adeziunea la revoluție a unor pături sociale, poziția duplicitară sau de împotrivire a altora.

Kira Iorgoveanu: În concluzie, evenimentele revoluționare de la '48 au creat un climat specific afirmării artiștilor cetățeni. Evenimentul favorizează dezvoltarea unor noi genuri literare ca: fabula, epistola și poemul în proză.

Cincu Daniel: Fiind vorba de alegorie, în pictură sînt cultivate subiectele alegorice. Rosenthal pictează „România rupîndu-și lanțurile pe Cîmpia Libertății" sau Gheorghe Tătărescu — „Deșteptarea". O mare dezvoltare o ia portretul. De la Negulici și Iscovescu ne-au rămas figurile lui Golescu, Bolintineanu, Bălcescu, Bolliac, Rosetti și Avram Iancu.

3. Simțiți ca existentă vreo legătură între ideile revoluției de la 1848 și cele contemporane, și în legătură cu aceasta ce anume apropie generația noastră de cea de la '48?

Vlad Socor: Nu putem să nu vorbim și de avîntul specific vîrstei. Revoluționarii „pașoptiști" și-au riscat viața pentru idealul revoluției și libertății.

Baicu Cornel: Continuitatea ideilor a existat în sensul împlinirii lor — puncte din programul politic de la '48 se vor realiza de-a lungul vremii. Istoria o cerea cu necesitate. Unirea țărilor române, încercările de reformă agrară și abia în anii noștri desăvîrșirea acestui act.

Șerban Teodorescu: Afirmarea complexă a României așa cum și-o doreau elementele revoluționare se face azi pe plan internațional. Prezența cuvîntului României se face azi auzită în întreaga lume. Ideile înaintate, neamestecul în treburile interne ale altor state, mesajul de pace, frăție, dreptate afirmă încă o dată cuvîntul pe care România socialistă îl înscrie pe frontispiciul istoriei.

Gheorghe Marinescu: Revoluția de la '48 pune bazele istoriei moderne a României. Figurile de luptători afirmate atunci ne anima și azi gîndurile și ideile cele mai bune. Evocarea lor de către tinerii zilelor noastre nu face decît să consemneze această prezență. Personal sînt atras irezistibil de figura lui Avram Iancu. Pentru început, ca regizor, aș vrea să realizez mai întîi un documentar despre locuri, fapte și oameni din Țara Moților, avînd în centru figura lui Iancu, iar mai apoi un film în care viața sa să fie viu dezbătută în tot dramatismul ei.

Kira Iorgoveanu: Opere de primă mărime evocînd figuri istorice ne-au dat Blaga — „Avram Iancu", Ion Barbu în poezia „Bălcescu", Camil Petrescu în romanul „Un om între oameni" și drama „Bălcescu". Nu ne rămîne decît să continuăm ideile generoase ale celor ce-au făcut istoria cu sîngele și numele lor.

Colocviu consemnat de Dumitru M. ION și Iulian GEORGESCU

răsunet

Ce lege nescrisă ne strigă ades
Pe stîlpii colinei, pe buzele mării
Milioane, sărim din ciudatul eres
În revoluții și-n nestinsele glorii

Poemele țării se-așează-n cuvinte,
Jertfele anilor și jertfele firii —
Foi de putere pentru țărînă și inimi și minte
Foc și aprindere a nemuririi.

Venim des lîngă eroi și cinstire
Anii de fruct să-i cîntăm întru
slavele țării
Vorbe curate, lîngă străbuna zidire
noua zidire,
Din stîlpii colinei la buzele mării.

Dumitru M. ION

prin timpi, bălcescu

...„Bălcescu, piatră ești din unghi Republicii..."
— Ion Barbu —

Ce palizi sîntem cînd gîndim la munții
plecați desculți de-acasă, în exil
sub osul frunții-un continent de gînduri
purtînd pe necuprinse mări...
Ce stele mari ne-acoperă, prieteni,
gîndind
la cel răpus pe țărmul cu lămîi
lăsînd în vatra pură ce-a zidit
lumina crudă de-nceput de drum.
Ce vis suprem ne-ndeamnă-n zori, prieteni,
să ne-nchinăm
la fratele, părinte bun,
la gîndul lui, la zborul lui, prieteni,
orientat sever spre viitor.

Titus VAJEU

---

devie o adevărată colaborare, este nevoie ca sforțările noastre să se unească și să lumineze în viziunea aceluiași scop înalt și în acea atmosferă de încredere reciprocă și de iubire unii pentru alții și cu toți împreună, pentru lumea mai bună care se zidește astăzi, acea iubire fără de care nimic trainic, nobil și bun nu se poate face pe acest pămînt.

Mi-am luat îngăduința să articulez aceste gînduri, nu ca cineva care stă deasupra lucrurilor despre care vorbește, ci ca un om din mijlocul lor, prins în sutele, în miile de fire ale pînzei care se țese. Cînd faci cursuri și seminarii îndrumezi pe colegii mai tineri și încerci să dai un timp cît se poate mai întins cercetării științifice, pentru a nu mai vorbi de celelalte nenumărate sarcini impuse de viața profesională și cetățenească, întîmpini rare ocazii în care poți să te consacri meditării rostului tău mai general. Aceste rare ocazii sînt pentru noi, profesorii, clipe sărbătorești ca acestea, cînd, aduși în fața studenților noștri, dar într-o altă ambianță decît a sălilor de curs, încerci să-ți lămurești ce poți să le dai tu lor și ce sînt în drept să aștepte ei de la tine. Dar chiar în aceste momente rare, cînd privirea ta scapă către orizontul cel mai larg, nu poți să privești într-acolo decît din unghiul muncii tale modeste de fiecare zi. Mi se pare de altfel că nu există altă posibilitate a unei temeinice reflecții generale decît aceea care verifică locul tău bine determinat în rețeaua întreagă a muncii unei societăți. Mă simt deci dator, față de auditorii de ieri și de astăzi ai cursului de literatură universală, să adaug cîteva cuvinte despre folosul educativ al acestui curs. Auditorii cursului de literatură universală știu că noi toți, acei care îl propunem, ne dăm silința să prezentăm dezvoltarea marilor literaturi ale lumii în legăturile lor cu dezvoltarea societății, în lumina ideologică justă și cu cea mai exactă informație asupra faptelor. Nu voi ascunde nimănui dificultățile acestui curs, care provin din împrejurarea că, deși din imensul rezervor de fapte literare aparținînd tuturor literaturilor lumii noi nu reținem decît pe cele care au dobîndit o însemnătate atît de mare, încît nici un om cult și mai cu seamă nici un filolog nu se poate lipsi de cunoștința lor, materialul informativ pe care-l manevrăm este atît de întins, încît pentru a-l stăpîni abia ajung puterile unui colectiv restrîns. Am încercat totuși să învingem aceste greutăți și uneori ni s-a părut că am izbutit să înfățișăm studenților tuturor secțiilor facultății toate marile personalități și opere literare în care se răsfrîng succesiv progresele societății omenești. În felul acesta, nu numai ca studenții au prilejul să completeze formația lor de specialitate într-una sau alta din secțiile facultății cu orizontul culturii literare generale, dar ei mai pot înțelege și alte lucruri folositoare culturii lor socialiste. Prezentînd studenților dezvoltarea literaturii universale, încercăm să-i facem a înțelege cum toate marile opere literare se desprind și reflectă viața și luptele sociale, punîndu-i astfel în măsură de a pricepe mai bine valoarea și semnificația operelor care se creează sub ochii noștri. Pe de altă parte, înfățișînd operele literare de însemnătate universală așa cum ele se înlănțuiesc în marile curente literare care, în momente asemănătoare ale dezvoltării lor au trecut prin toate sau prin multe din literaturile lumii, am încercat să arătăm unitatea de dezvoltare a culturii omenești. Între diferitele literaturi naționale există un schimb necontenit de bunuri artistice, de inriuriri de cultură circulînd în toate direcțiile, încît, în ciuda antagonismelor pe care clasele exploatatoare le-au provocat mereu între popoare, circulația valorilor de artă de la unele la altele, acțiunea unora asupra celorlalte, colaborarea și înțelegerea lor reciprocă n-au încetat niciodată. Astfel, în perspectiva literaturii universale apar într-o lumină mai vie nu numai progresele sociale reflectate de marile creații, dar și acea unitate de cultură a lumii care ne face să simțim cu mai multă repulsie acțiunea acelor forțe întunecate care încearcă să compromită și să întrerupă această unitate. Iată deci folosul educativ pe care ne-am străduit a-l face să se desprindă din cursul de literatură universală.

O instituție de învățămînt superior, o universitate este o comunitate de muncă pusă în serviciul unor înalte idealuri sociale, în cazul țării noastre, în serviciul marilor idealuri ale socialismului. De aceea, o universitate nu-și face întreaga ei datorie atunci cînd nu transmite decît cunoștințe și metode, cînd nu izbutește să formeze decît erudiți și tehnicieni. Universitatea se cuvine să aibă și un rol educativ, înzestrînd pe ucenicii ei nu numai cu cea mai bună formație profesională, dar lucrînd asupra întregului om și asupra straturilor celor mai adînci ale conștiinței lui, adică transformîndu-l și educîndu-l.

În acest scop, profesorii au datoria, pe lîngă informarea cea mai bogată și organizarea cea mai riguroasă a cursurilor lor, să le pătrundă pe acestea de un spirit educativ, ba chiar să susțină opera lor de educatori prin întregul exemplu moral și cetățenesc al vieții și al întregii lor activități.

Aș considera ca un rezultat de seamă al dezbaterilor de astăzi formarea unei astfel de hotărîri, care nu se poate de altfel închega cu succes decît din colaborarea profesorilor cu studenții, singura capabilă de a obține acea atmosferă de entuziasm și iubire în care oamenii cresc mai bine, comunitățile de muncă se dezvoltă, patriile înfloresc.

Corespondență telefonică de la

Teatrul Națiunilor

Triumful poetului damnat ● Baude'a're comemorat de poeți din 18 țări ● Senzația festiva'u'ui de teatru — ansamblul de marionete japonez ● Carag'a'e prezentat de Ionescu

Sub un cer jos și plumburiu, neobișnuit anotimpului, Parisul nu încetează să radieze căldura inimii sale latine. Teatrul Națiunilor **este astăzi această inimă. Jean-Louis Barrault și colaboratorii săi au pregătit o stagiune a reputatului festival deosebită într-un fel de cele anterioare. Deosebirea constă în faptul că operațiunile artistice se desfășoară pe două fronturi :** la Odéon **și** la Petit Odéon. **Dacă prima scenă este rezervată spectacolelor de teatru, cea de a doua a fost cedată poeziei, mai precis festivităților** Anului Baudelaire (31 august 1967—31 decembrie 1968), **care-și desfășoară aici, de la începutul lunii mai și pînă azi,** Serile internaționale de poezie.

Sub președinția de onoare a lui Pierre Emmanuel, această impresionantă sărbătoare a versului a fost concepută ca o ofrandă postumă adresată marelui damnat, omagiat azi de întreaga omenire. Au fost invitați să participe 18 poeți din tot atîtea țări, selecționate din toate continentele. În fiecare seară, cîte trei din aceștia aduc omagiul țării lor, recitînd, într-o sală improvizată ca atelier, 10—15 poeme proprii și ascultîndu-le apoi, traduse, în recitarea a patru actori parizieni.

Ritualul fiecărei seri, neschimbat, este însoțit de o pătrunzătoare solemnitate. La început totul e cufundat în întuneric, doar un imens portret al lui Baudelaire, amplasat pe scenă, luminează profetic asistența. Se aude, pe acest fundal, glasul reverberat al unui actor declamînd cîte un poem baudelerian, apoi, în atmosfera deja creată, sala se umple de lumină și un critic face introducerea celor ce-și vor da contribuția în seara respectivă. Poezia românească, prezentă în serile de 7 și 8 mai (fiecare seară este repetată), a fost prefațată de criticul Jean-Claude Renard, împreună cu cea belgiană și poloneză, cu care a compărut. Dintre marile personalități prezente în festival merită subliniate numele italianului Eugenio Montale, iugoslavului Vasco Popa, canadiencei Anne Hebert, spaniolului José Bergamin, belgianului Hugo Klaus, polonezului Tadeusz Rozewicz, cehoslovacului Jan Skacel.

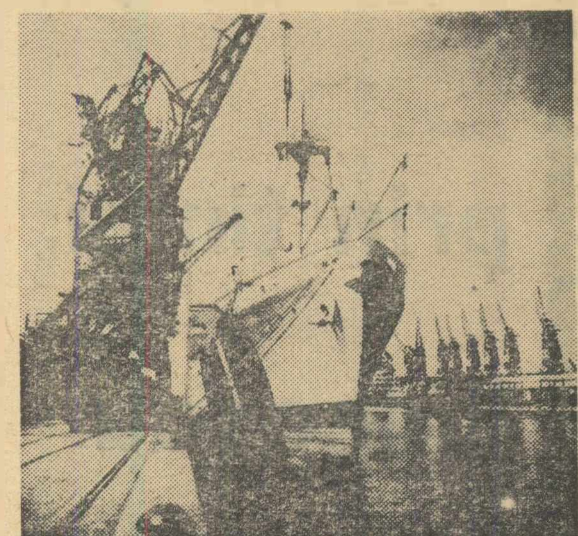
Paralel, în sala Odéon, **se desfășoară festivalul de teatru. Senzația lui s-a făcut de pe acum prezentă prin participarea (inedită în Europa) a ansamblului** Bunraku **din Osaka. Teatru de marionete cu o tradiție de 200 de ani, el aduce spectatorului european revelația unui spectacol straniu, extraterestru. Noutatea pentru noi o constituie faptul că marioneta, de talia unui om, este manevrată** de visu **de către trei artiști, fiecare răspunzînd de cîte o „porțiune" a corpului, inclusiv ochii, pleoapele, buzele. Ansamblul celor patru siluete este cel care creează ciudata impresie nepămînteană, mînuitorii părînd că insuflă imponderabil viață marionetei. Un povestitor, în față, expune epica, altfel banală, a legendei medievale, acompaniat de un cor urcînd și coborînd pe toate registrele vocale și de mica** șamisen, **chitară din piele de pisică.**

Mîine (11 mai, N.R.) **triumfalul recital japonez se va sfîrși, urmînd să intre în scenă** Royal Shakespeare Company, **cu** Scorpia îmblînzită, **și apoi baletul american** Paul Taylor **cu o selecție din repertoriul clasic. Teatrul** Bulandra **este așteptat cu un deosebit interes pentru 11 iunie, cu** D-ale Carnavalului, **nou prilej pentru spectatorul francez de a verifica glorioasa ascendență a gloriosului teatru ionescian.**

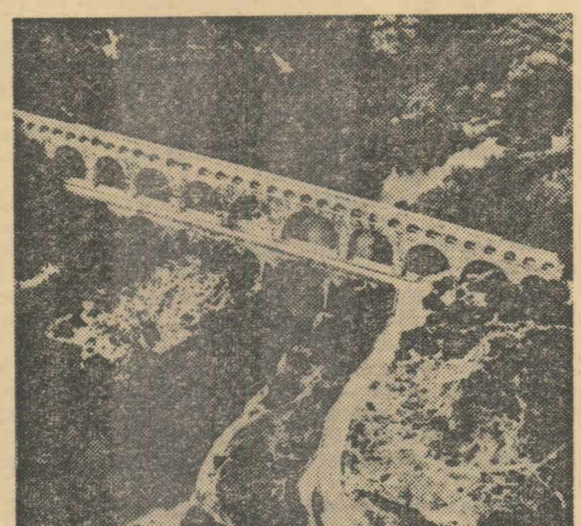
În încheiere, cîteva cuvinte despre caietul de sală al festivalului. „Caiet" este impropriu spus, deoarece este vorba de un impresionant op de 200 pagini ministeriale, cuprinzînd prezentarea textuală și fotografică a repertoriului, ansamblurilor, inclusiv a poeților prezenți la această manifestație artistică de marcă. La rubrica România, **cuprinzînd mai multe pagini, sînt reproduse opt fotografii ale lui Caragiale și cunoscutul eseu al lui Eugen Ionescu dedicat marelui său părinte literar. Un mesaj plin de delicatețe pe care Franța îl trimite surorii sale dunărene...**

Paris, 10 mai 1968

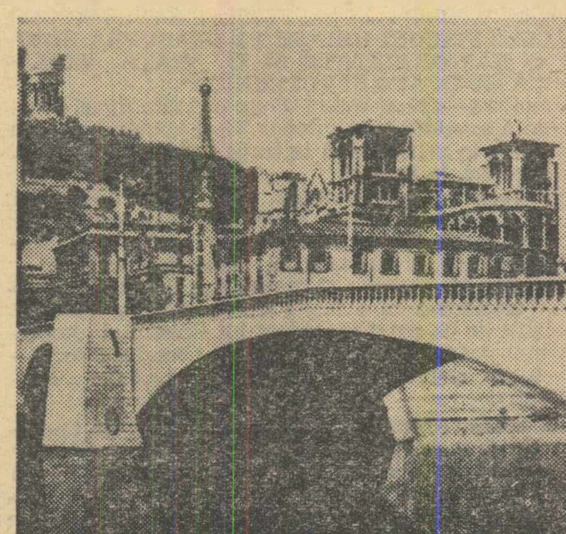
Ana BLANDIANA

Portul Dunkerque

Apeductul dintre Nimes și Remoulins, in departamentul Gard

Biserica Notre Dame de Fourvière, pe malul Ronului, la Lyon

ROUMANIE AN XX

Une enquête de Maurice TINGAUD

Venirea generalului de Gaulle a constituit un prilej în plus pentru confrații din Franța de a ne vizita sau de a-și anunța sosirea. Astfel, MAURICE TINGAUD, în urma unei recente călătorii făcute prin România a publicat în patru numere consecutive ale ziarului **„Le dauphine liberé"** un amplu reportaj despre realizările și frumusețile meleagurilor noastre, cu fotografii care reprezintă orașul București, mînăstirea Putna, Valea Oltului. Titlul reportajului:

ROUMANIE AN XX

din care ne permitem să reproducem cîteva fragmente pentru cititorii noștri.

La Putna, cînd a sosit ora balului, un țăran moldovean în costum național a deschis și hora străinilor

Atenție, amatori de folclor ! Dacă doriți să găsiți costume tradiționale așa cum poartă țăranii, grăbiți-vă să le căutați cît mai repede între Carpați și Marea Neagră!

România își păstrează frumoasele țesături țărănești pentru muzee și hore. Se mai găsesc destui oameni care au un cult anume pentru portul de duminică. Eram la Putna... În acest sat, a cărui existență se desfășoară înțelept la umbra mînăstirii înconjurată de brazi, sosirea grupului nostru a însemnat un eveniment pentru localnici. O formație folclorică alcătuită din muncitori și studenți a început să anime serata. Cînd a sosit vremea horei, a apărut un bărbat demn și rezervat, îmbrăcat într-o vestă albă brodată în negru peste o cămașă cu mîneci largi și cu un pantalon imaculat. Fără a spune o vorbă, s-a înclinat în fața doamnelor noastre. Cine era acest român galant ? Un personaj oficial din localitate, un consilier municipal... ? Nicidecum ! Era pur și simplu un țăran venit la rîndu-i să petreacă. Pare o simplă notă de călătorie ce spun, dar, fără-ndoială, că dincolo de prezența acestui bărbat am intuit schimbări, care au făurit o istorie. Acum 30 de ani, acești țărani moldoveni ar fi-ndrăznit oare să se amestece printre străinii domnește așezați la masă, într-unul din palatele de-aici, acum transformat în hotel ?!

Pe vremea boierilor

E o distanță imensă între cele două epoci, între cvasi feudalismul de ieri și democrația de astăzi. Și, încă, Putna, sat mare cu peste 1 000 de familii, nu se număra printre cele mai nenorocite în vremea ultimilor regi. Președintele Sfatului popular al comunei îmi spunea : „Sub regimul trecut, produsele le vindeam boierilor pe un preț de nimic. Astăzi ne aparține pămîntul întreg și fructul muncii e plătit pe bună dreptate".

O, cît era de mîndru de satul lui cu case frumoase, acoperite în solzi de lemn cenușiu, acest moldovean uscățiv ca toți muntenii din lume, drept ca un brad din pădurile lui !

Pe Argeș, pe Dunăre, la Porțile de Fier, urcînd marile trepte ale barajelor

Istoria a reținut peste vremi numele de Argeș. Pe malul lui, oare, Curtea n-a fost capitala Valahiei? În biserica voievodală a acestui oraș, unul dintre cele mai vechi monumente românești — mormintele mărturisesc averea domnilor de altădată și legăturile lor cu occidentul. O lespede funerară ne încearcă cunoștințele de istorie. Aici doarme un francez din secolul XV, cavalerul Fleur de Lys. La cîțiva pași, biserica episcopală, mult mai celebră, poartă urmele trecerii unui alt compatriot de-al nostru, din sec. XIX, arhitectul Lecomte de Neuy, care a procedat la restaurarea frescelor într-o manieră destul de lipsită de gust, ce caracteriza epoca aceea în țara noastră.

Un lanț cu 11 verigi

Argeșul este acum mai mult decît un scrin pitoresc al înaltelor locuri istorice. Acești noi voievozi, care sînt inginerii și tehnicienii, l-au ales pentru a construi aici catedralele lor consacrate cultului hidroelectricității. Deja un baraj enorm, al cărui lac de acumulare primește mai multe rîuri, vine să aducă resurse noi energetice, dar să și constituie în același timp importante rezerve de apă potabilă și să permită irigarea pămînturilor pînă atunci puțin productive.

Dar această citadelă de beton, care este prin dimensiunile sale a noua din lume, nu este o operă izolată. Centrala sa, care furnizează 400 de milioane de Kwh pe an este prima într-un lanț care va avea 11 verigi asemănătoare. 4 uzine hidroelectrice sînt în construcție și următoarele vor fi gata într-un viitor apropiat.

Argeșul este astfel imaginea unei politici energetice dinamice care era de altfel revelată, cîțiva ani în urmă, prin realizarea hidrocentralei de la Bicaz în Carpații Orientali și care va avea un alt martor gigantesc prin barajul construit la Porțile de Fier pe Dunăre.

Industrializarea țării cere, e drept, cantități importante de energie. În această singură provincie — Argeș — orașele vor fi aureolate de uzine adesea enorme.

Numai orașul Pitești furnizează tuburi pentru industria petrolului, tananți, textile. Printre altele are un combinat pentru industrializarea lemnului. Curînd, primele automobile vor fi construite aici : Renault 8.

Surprize

Peste tot România rezervă surprize. Mai sînt și marile vînători cu vinat bogat, apoi rîurile cu păstrăvi și drumuri pitulate în munți sau tăiate peste cîmpii. În sfîrșit, există ospitalitatea și gentilețea românească adăugată multiplelor aspecte ale acestei țări, poate singura în care, călătorul ce sînt, ar consimți să trăiască dacă Franța ar dispare de pe harta lumii.

Festival — Sofia 1968

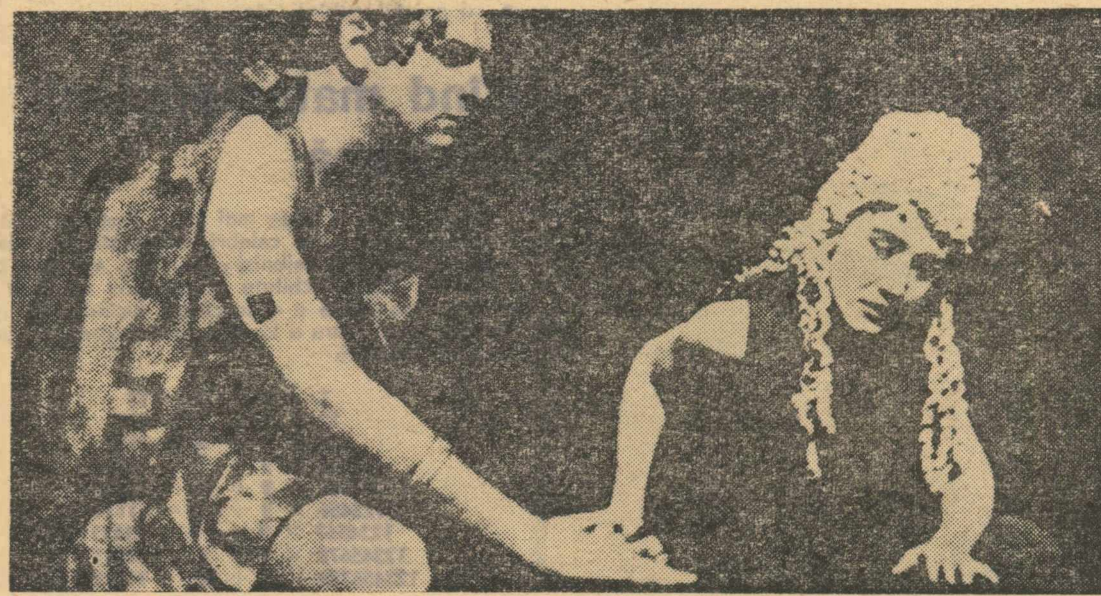
● La deschiderea Festivalului internaţional al tineretului şi studenţilor, spectatorii vor putea admira o amplă repriză de gimnastică, pe tema „Pentru solidaritate, prietenie şi pace". 7 200 de fete şi băieţi se pregătesc încă de la inceputul lui martie pentru acest spectacol. Din aceştia, 1 500 sînt studenţi.

● Programul cultural al zilelor de festival se anunţă deosebit de interesant. Pe scenele Sofiei vor putea fi vizionate spectacole de folclor, muzică de operă, vor concerta tineri instrumentişti, ansambluri de muzică uşoară şi de jazz, grupuri folclorice, de dansuri moderne etc.

● Regulamentul Festivalului mondial al filmului de amatori şi al filmului cu tematică de tineret prevede două categorii de participanţi : profesionişti şi cineamatori.

● Ca o avanpremieră a festivalului, la sfîrşitul lui aprilie s-a organizat o seară a prieteniei la Casa de cultură a studenţilor din Sofia, la care au participat mulţi studenţi străini aflaţi în Bulgaria. Programul a cuprins şi o intîlnire cu laureaţi ai celui de-al VIII-lea Festival de la Helsinki.

Jubileul unui teatru universitar

Scenă din „Crestia", de Euripide

Inaugurîndu-şi activitatea, în anul 1958, prin comedia dell'arte intitulată „Maestrul Pathelin", Teatrul Universitar din Budapesta a prezentat de atunci zeci de piese ale dramaturgiei clasice şi contemporane maghiare şi universale, încununate de frumoase şi binemeritate succese.

Au văzut astfel lumina rampei pe scena de pe strada Pesti Barnabás — înspre care se îndreaptă seară de seară sute de spectatori tineri şi vîrstnici — piesele „Alcesta" de Euripide, „Orestia" de Eschil, „Procesomanii" de Racine, „Baia" de Maiakovski, „Yerma" de Garcia Lorca, „Medeea" de Anouilh, „Laodameia" de Mihály Babita, „Strigătele băiatului transformat în cerb" de Ferenc Juhász, „Fictus şi Leodike" de dramaturgul de limbă maghiară din R.S.R. Tamás Deák, „Întunericul arzător" de A.B. Vallejo, precum şi piesele antifasciste şi antirăzboinice „Nevinovaţii" de S. Lenz şi „Dincolo de uşă" de Wolfgang Borchert.

Din repertoriul stagiunii jubiliare 1967—68 ţinem să evidenţiem piesele de succes „Eu sînt un analfabet" — satiră absurdă jucată de 50 de ori — de György Sándor, „Contradicţiile de bază ale coafurii secolului al XX-lea" de István Örkény — autorul unei tragicomedii, „Familia Tót", ce se bucură de un răsunător succes la Budapesta, ca şi în oraşele altor multor ţări —, „Serbarea barocă" de Imre Gyöngyösi, „Gerson le malheureux" de Mihály Csokonai Vitéz, „Péter Tornyos" de János Illei, „Procesul pentru umbra măgarului" de Friedrich Dürrenmatt şi „Jocul dragostei fatale" de Josef şi Karel Capek.

Marele succes al stagiunii este însă fără îndoială drama „Al optulea cerc al infernului" de Péter Halász. Cu această piesă s-a prezentat Teatrul Universitar din Budapesta la Primul festival al teatrelor universitare din Ungaria, la care au mai participat Politehnica de maşini ale industriei chimice din Veszprém cu „Mofturoşii" de Molière, Universitatea de medicină din Pécs cu „Joc profan pe monologul lui Antoniu din Shakespeare" de István Szilárd, Universitatea de silvicultură şi industria lemnului cu „Fiecare pasăre are aripi" de Eugene O'Neill, Universitatea de ştiinţe „Attila József" din Seghedin cu „Pasărea Phoenix nu este rară" de Christopher Fry, Ansamblul „Scena" al Universităţii tehnice din Budapesta cu „Antigona" de Sofocle, Universitatea de ştiinţe economice „Karl Marx" din Budapesta cu „Vine o barcă pe lac" de Alessandro de Stefani, Universitatea tehnică de industrie grea din Miskolc cu „Viziunea universitară" de Antal Molnár şi Şcoala superioară de ştiinţe agronomice din Debreţin cu „În căutarea unui ac" de Gyula Illyés.

Tot cu „Al optulea cerc al infernului" a luat parte Teatrul universitar din Budapesta şi la Festivalul internaţional din Parma al teatrelor universitare, unde spectacolul său — prezentat sub titlul „K.Z." (lagărul de concentrare) — a fost distins cu premiul al II-lea.

Premiul de la Parma a fost o demnă încununare nu numai a piesei „Al optulea cerc al infernului", dar şi a celor zece ani de activitate ai Teatrului universitar din Budapesta, un teatru pe deplin maturizat, cu artişti talentaţi, prezentînd piese-comedii ori drame — cu un bogat conţinut de idei.

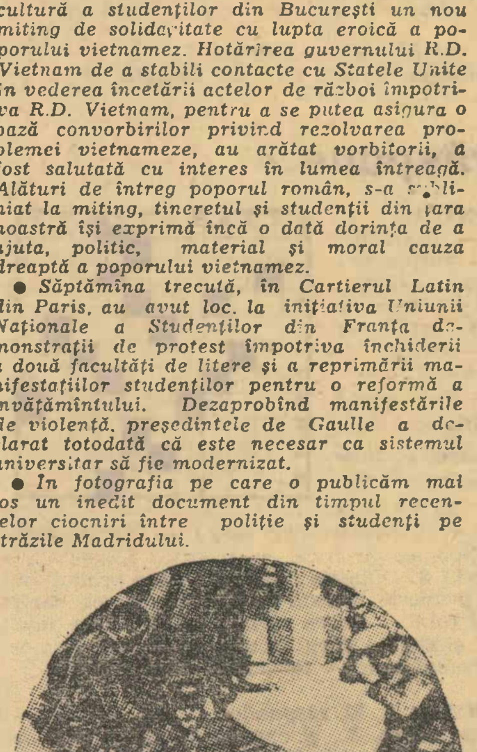
Prof. L. DUNAJECZ

MAPAMOND STUDENŢESC

● În ziua de 8 mai a avut loc la Casa de cultură a studenţilor din Bucureşti un nou miting de solidaritate cu lupta eroică a poporului vietnamez. Hotărîrea guvernului R.D. Vietnam de a stabili contacte cu Statele Unite în vederea încetării actelor de război împotriva R.D. Vietnam, pentru a se putea asigura o bază convorbirilor privind rezolvarea problemei vietnameze, au arătat vorbitorii, a fost salutată cu interes în lumea întreagă. Alături de întreg poporul român, s-a subliniat la miting, tineretul şi studenţii din ţara noastră îşi exprimă încă o dată dorinţa de a ajuta, politic, material şi moral cauza dreaptă a poporului vietnamez.

● Săptămîna trecută, în Cartierul Latin din Paris, au avut loc, la iniţiativa Uniunii Naţionale a Studenţilor din Franţa demonstraţii de protest împotriva închiderii a două facultăţi de litere şi a reprimării manifestaţiilor studenţilor pentru o reformă a învăţămîntului. Dezaprobînd manifestările de violenţă, preşedintele de Gaulle a declarat totodată că este necesar ca sistemul universitar să fie modernizat.

● În fotografia pe care o publicăm mai jos un inedit document din timpul recentelor ciocniri între poliţie şi studenţi pe străzile Madridului.

Import de combativitate în opinia studenţească britanică ?

Cu o lună în urmă, prin articolul său „NATO pentru totdeauna ?", publicat în „New Statesman", filozoful englez Bertrand Russell deschidea o nouă campanie împotriva politicii guvernului laburist. „Am greşit, scria Russell. Dacă NATO a fost la început un echivoc politic, ce mai poate fi acum ? Marea Britanie, dacă va persista să rămînă în NATO, îşi va pierde posibilitatea de a duce o politică independentă pentru un deceniu sau două." După o săptămînă de la apariţia articolului, considerat de unii comentatori drept un „document istoric", Russell vorbea în faţa mulţimii în Trafalgar Square. În asistenţă, mii de studenţi, purtînd emblemele tuturor universităţilor engleze. Semnificaţia faptului merită reţinută. Mai de mult, întrebarea importantă pe care şi-o punea presa în legătură cu destinele mişcării studenţeşti britanice viza modul în care tineretul englez va şti să treacă de la revolta împotriva obiceiurilor, de la antipuritanismul general, la o poziţie politică. Acum această trecere se poate întrevedea.

Ministrul laburist al educaţiei, Gordon Walker, căruia de curînd studenţii din Manchester i-au boicotat o conferinţă, a dat semnalul unei reacţii autoritare, vorbind despre o „revoltă a contribuabililor". Contribuabilii, se spune, plătesc taxe pentru ca studenţii să înveţe, nu să demonstreze. Cineva declara la televiziune : „Noi, englezii, am exportat întotdeauna educaţia şi bunele maniere", iar un student răspundea prompt : „Da, ca în Rhodesia şi Africa de Sud."

„The Times" dedică un articol de fond problemei tineretului, impunînd o linie mai subtilă decît cea a lui Walker. După ce se prezintă modurile de acţiune ale unei mişcări studenţeşti străine, se conclude spunîndu-se că, din moment ce marea majoritate a celor care vor să asalteze sistemul uzează de metode ţinînd de violenţă, atenţia lor ar trebui îndreptată nu asupra scrierilor lui Che Ghevara, ci mai ales asupra celor ale lui Thomas Hobbes. Insinuarea autorului e menită să arate studenţimii că metodele ei sînt importate, ţin de o modă, neavînd contingenţă reală cu tradiţia politică şi istoria engleză ! Demistificarea activă a acestui mod de analiză a devenit un obiectiv al studenţimii engleze, reprezentînd un efort de clarificare politică. Ziaristul John Mortimer scria : „Am combătut «the establishment», fără să vedem clar ceea ce înseamnă şi chiar din cauza acestei indeterminări ea a devenit un lucru omniprezent şi omnipotent. Erau timpurile în care Osborne scria «Priveşte înapoi cu mînie». După victoria laburistă am descoperit că «the establishment» este o boală care i-a lovit chiar pe prietenii noştri. Ce facem ? Repunem în scenă «Priveşte înapoi cu mînie» ?".

Situaţia pare să fie însă alta acum. Unul din elementele mişcării ar fi azi potenţiala încredere în clasa muncitoare ca clasă eliberatoare. Actuala luptă a studenţilor pentru apărarea sistemului de „grants" (presalarii) ar putea fi, de pildă, privită ca parte integrantă a luptei contra politicii salariilor.

Un comentator al mişcării studenţeşti engleze, Peter Purnell, vorbea şi de altă parte componentă a „clarificării" în cauză. Poziţia subordonată a studenţilor în universităţi îi obligă să se opună primii (deşi pînă acum n-au făcut-o unitar) procesului de integrare în „ordinea prestabilită", proces accelerat de exigenţele economiei, reflectate în sistemul de învăţămînt. E importantă ideea şi pentru faptul că leagă studenţimea de celelalte forţe sociale, şi în primul rînd de muncitori, a căror unitate obiectivă o constituie tocmai refuzul integrării.

E aici şi un accent de revoltă morală, care, după unii ziarişti, formează unicul element clar al unificării, oferind posibilitatea ca universităţile engleze să devină teatrul unei lupte avansate şi specifice în conţinut, astăzi mişcarea studenţească engleză aflîndu-se într-o fază intermediară, de tranziţie. „Alianţa studenţilor radicali" — în care intră şi comunişti şi socialişti — a vorbit chiar de „putere studenţească". Termenul, venit de la americani (Student Power), înseamnă voinţa studenţilor de a putea decide asupra a tot ceea ce priveşte viaţa lor universitară, de la organizarea studiilor la administraţie, transferarea puterilor de a hotărî adunării generale studenţeşti, controlul asupra modului şi conţinutului procesului instructiv. Asemenea concepţie aminteşte, oricare ar fi limitele ei, de felul în care s-au desfăşurat recentele campanii ale studenţilor italieni.

Politica guvernului laburist în problemele învăţămîntului a devenit, pentru studenţii englezi, un subiect de gravă meditaţie. Foarte multe materiale de presă, discutînd această situaţie, încearcă să ghicească felul în care mişcarea se va canaliza în viitor. Desigur, studenţii britanici sînt singurii în măsură să răspundă la asemenea întrebări.

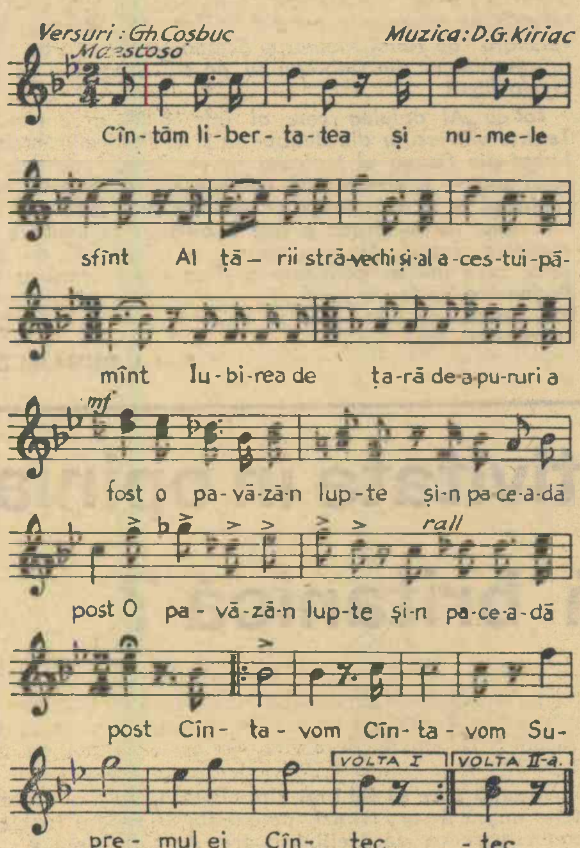
P. EUGEN

ETC

Gaudeamus igitur

Mică Enciclopedie a cîntecului studențesc

IMNUL STUDENȚILOR ROMÂNI

II.

Și dacă vreodată sosi-vor și vremi
Ca-n vuiet de oști la hotar să ne chemi
N-ai teamă, tu țară, și nu te-ngrija
Căci inima noastră e inima ta. (bis)
Te-ncrede, te-ncrede în fii tăi, mamă.

Poem despre prietenie

S-a întîmplat cu puțin timp în urmă, în Indiana, S.U.A. În timp ce încerca să repare o linie de înaltă tensiune, tînărul electrician Charles Whited, în vîrstă de 21 de ani, a fost atins de cei 2400 volți... O cutremurare violentă, șuvițe de fum izvorînd din carne, apoi... nemișcare suspendată în centura de siguranță... În cîteva secunde, însoțitorii săi, Tom Streams și Ronald Viney, care îl așteptau jos, au urcat cei 10 metri ai stîlpului, folosindu-se de curelele propriilor lor pantaloni. Aceasta nu înainte de-a face legătura, cu ajutorul unei sîrme, între ei și pămînt.

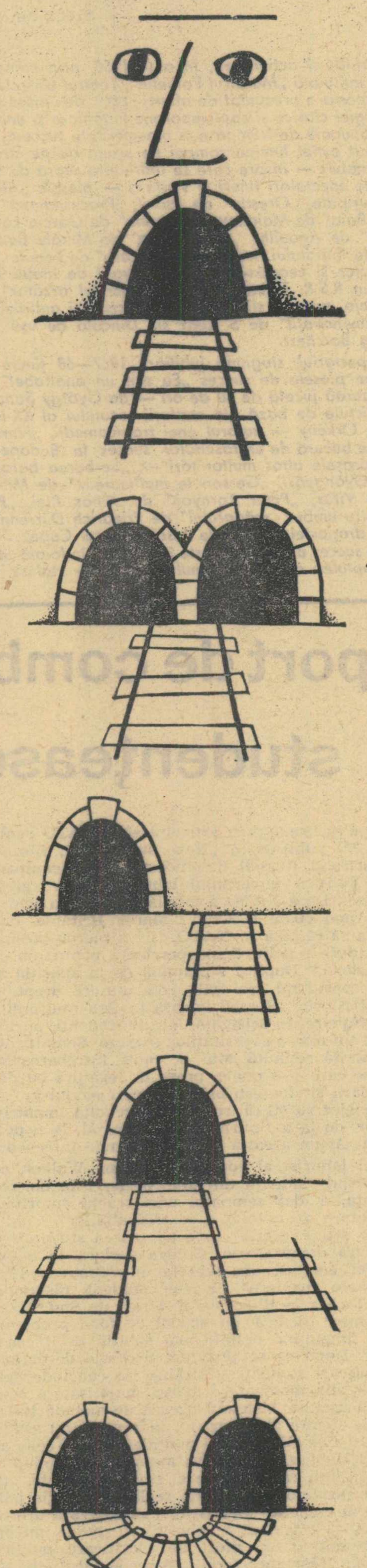

Sus, a urmat timp de peste o oră o luptă pe viață și pe moarte. Urcat pe spinarea lui Ronald, care îmbrățișase stîlpul cu mîinile și cu picioarele, Tom i-a făcut prietenului lor Charles respirație artificială, gură-la-gură. Cu mîna liberă a degajat cablul de corpul inert al lui Charles, în timp ce cei 2 400 de volți fugeau spre pămînt, prin sîrma de legătură și prin corpurile celor doi prieteni devotați. Era, însă, prea tîrziu...

Cînd matematicienii se joacă

Piramida de cifre de mai jos a fost atribuită de-a lungul timpului unor celebri matematicieni (Newton, Laplace, Einstein, Leibniz); de fapt, ea este cunoscută încă din antichitate și aparține unui alt mare matematician care a născocit-o... jucîndu-se. E vorba de Pitagora, care a lăsat de altfel omenirii celebra tablă a înmulțirii

$$
\begin{aligned}
1 \times 9 + 2 &= 11 \\
12 \times 9 + 3 &= 111 \\
123 \times 9 + 4 &= 1111 \\
1234 \times 9 + 5 &= 11111 \\
12345 \times 9 + 6 &= 111111 \\
123456 \times 9 + 7 &= 1111111 \\
1234567 \times 9 + 8 &= 11111111 \\
12345678 \times 9 + 9 &= 111111111 \\
123456789 \times 9 + 10 &= 1111111111
\end{aligned}
$$

Cinci caricaturi de Ion Dogar-Marinescu

Mini expoziție mini

La Kiev s-a deschis recent o expoziție de... lucruri mici. Sînt prezentate 50 de articole minuscule, care ar putea fi cuprinse cu ușurință într-un degetar; autorul lor este inginerul ucrainean Nikolai Siadristi. Printre „marile“ mici capodopere expuse se află un motoraș ale cărui dimensiuni reprezintă a suta parte dintr-o gămălie de chibrit și o cheie cu broasca ei, lucrate în aur, de 400 de ori mai mici decît o sămînță de mac. Alături de acestea se află „Cobzarul“ lui Șevcenko, cartea cea mai mică din lume, care poate trece ușor prin urechile unui ac obișnuit.

În cursul anului curent colecția aceasta unică va alcătui „colțul uimirii“ la cîteva expoziții internaționale.

Renault în cifre

Renault este, la ora aceasta, firma numărul unu din Franța în construcția de mașini. 775 000 automobile în 1967; cel mai ridicat export: 385 000; o cifră de afaceri anuală de 8 miliarde franci. Uzinele sale au de asemenea cea mai mare „poftă de mîncare“: în anul trecut au înghițit 600 000 tone metal, 140 000 tone cărbune, 17 000 tone solvanți și coloranți, 12 000 tone de cauciuc. În 7 uzine sînt angajați 66 000 oameni, din care 8 000 în serviciile comerciale.

Umor cu lingurița

Un tînăr îi scrie tatălui său: „Dragă tată, îmi e tare rușine să-ți spun, dar am nevoie de niște bani. Crede-mă, mă doare foarte mult să scriu scrisoarea asta pe care nu știu încă dacă am s-o expediez. Aș da orice ca scrisoarea rușinei mele să nu-ți parvină.“
Tatăl răspunde: „Dragul meu, nu te neliniști. Soarta ți-a fost favorabilă: n-am primit scrisoarea ta“.

★

Frizerul: Mă înșel, sau tot eu v-am mai bărbierit și altădată?
Clientul: Nu. Cicatricile astea le am din război.

★

Un filozof îl întreabă într-o zi pe Luchino Visconti:
— V-ar place să fiți nemuritor?
— Da, răspunse celebrul regizor — dar nu pentru mult timp.

★

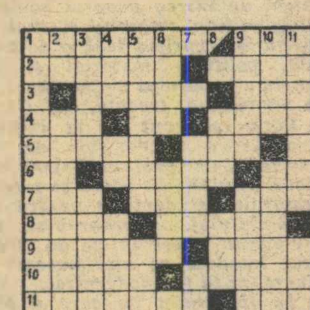
„Le poisson d'avril“ — numesc francezii tradiționala farsă de 1 aprilie. Editura Jean Jacques Pauvert a editat recent o „Enciclopedie a farselor și mistificațiilor“. Sînt înregistrate aici toate tipurile de păcăleli: farse telefonice, prin mica publicitate, prin „bobby-trap“ (cutii explozive) etc. Iată cîteva exemple:

● Gluma favorită a lui Hitchcock constă în trimiterea prin poștă a unui pachet cu 400... heringi sărați, pe adresa prietenilor.

● După moartea lui Gide, François Mauriac primește următoarea telegramă: „Infernul nu există. Stop. Poți să mai aștepți. Stop. Anunță-l și pe Claudel. Semnat — Gide“. Expeditorul... era însă Roger Nimier.

● Una din păcălelile „logice“ ale lui Jack Downing: La un bufet, cere biscuiți și un pahar de cidru. Apoi întreabă cît costă.
— Cidrul costă exact atît cît biscuiții, i se răspunde. Jack, atunci, înapoiază biscuiții și bea cidrul, apoi vrea să plece. Vînzătorul îl oprește:
— Nu ați plătit cidrul...
— De ce l-aș plăti? V-am dat biscuiții în schimbul cidrului.
— Dar nici biscuiții nu i-ați plătit!
— Bineînțeles. Întrucît nu i-am mîncat...

La răspuns

ORIZONTAL: 1. Răspuns dramatic — Nu răspunde; 2. Răspunde neîntrebat (pl.) — O scaldă... 3. Și ăsta-i un răspuns — Orășel nigerian. 4. Nu suflați! — Toc golit! — Cu inspecție la toate clasele. 5. Răspuns obraznic — Definiți pe loc. 6. Nota redacției. — Cu răspunderi (arg.) — Plac la exterior! 7. Scuipat de frică. — Îl știți? Carnaxi! — Bădiță (od.) 8. Dinastie bulgară — Cu primul răspuns își primește botezul focului. 9... tot el, dar la București (pl.) — Ducea răspunsuri. 10. Face fețe... (pl.) — ... și sînt ca varul la tablă (sing.) 11. Romanța răspunsului mut — Răspunde pentru alții.

VERTICAL: 1. El răspunde... 2. Ies la tablă — Răspunsuri scrise. 3... și cine le aduce. — Nu răspunde de el. 4. E la pămînt — Curs! — Nebulozități la capul distraților. 5. S-a enervat — Mînă scurtă. 6. Răspunsul taciturnilor — Perii necăjiților. 7. Cu greu... dar merge! — O întrebare. 8. Trisfetite! — Pentru ei. 9. Din vechea Spanie (pl.) — Tras la răspuns. 10... încă o întrebare. — ...și iat-o, cu un examen la pămînt. 11. Știu, dar nu spun. — Garanția unor răspunderi.

Gavril GLODEANU

LASER

APLICAŢII TERAPEUTICE

EVRIKA!

Două premii Nobel, în 1964 şi 1966, au fost atribuite fizicienilor pentru cercetări în domeniul laserului.

În toate ţările dezvoltate se fac cercetări minuţioase legate de efectele complexe ale laserului şi o întreagă industrie se ocupă doar de această problemă.

Aplicaţiile sînt multiple: în astronautică, în mecanica de precizie, geodezie, cercetări termonucleare, electronică şi „LEST BUT not LEAST" în biologie şi medicină.

Cuvîntul laser este derivat din termenul „LIGHT AMPLIFICATION BY STIMULATED EMISSION-RADIATION", adică „intensificarea luminii prin emisiune stimulată a radiaţiei" şi descrie de fapt un proces fizic, care se bazează pe capacitatea oricărui atom de a încorpora anumite cuante energetice şi de a reda această energie în radiaţie electromagnetică.

De fapt este vorba de un dispozitiv cu următoarele elemente de bază:

— un cristal de laser
— o sursă luminoasă intensă
— o cavitate reflectorie pentru a concentra lumina ce trece prin cristal. Acest dispozitiv produce o rază luminoasă mai coerentă, mai monocromatică şi capabilă de o mai mare intensitate decît orice altă sursă de lumină cunoscută pînă acum.

Radiaţiile laser, spre deosebire de radiaţiile X sau gama, apar în porţiunea vizibilă sau aproape vizibilă a spectrului electromagnetic şi au efecte deosebite de radiaţiile ionizante.

Există multe surse de radiaţie laser şi s-a spus că mai toate cristalele pot avea asemenea proprietăţi, dar în mod curent două sînt sursele principale capabile să producă o înaltă energie: cristalul de rubin şi laserul de neodimiu (sticlă de bariu cu o suspensie de 6 la sută neodimiu).

Avantajele microradiaţiei prin laser în raport cu cele prin ultraviolete sînt următoarele: durata iradierii foarte scurtă, permiţînd şi iradierea celulelor care se mişcă repede, iar intensitatea este foarte mare ducînd la distrugerea oricărei substanţe care absoarbe lungimea de undă în cauză. Concentraţii infime de coloranţi invizibili cu ochiul liber ajung pentru a produce un efect considerabil şi putem deci distruge orice celulă pe care o colorăm selectiv.

Mînuirea aparatului este foarte simplă. Se aduce un fals spot pe partea celulei care trebuie iradiată, apoi se declanşează laserul. Pe ecranul televizorului se urmăreşte distrugerea punctului vizat. Se modifică diametrul spotului prin lentile convenabile, situate deasupra ocularului. Intensitatea radiaţiei poate fi reglată sau acţionînd asupra puterii fascicolului sau printr-un con absorbant situat dedesubtul feţei anterioare a laserului.

Aplicaţiile în terapeutica medicală sînt multiple dar noi ne vom referi mai amănunţit doar la cîteva.

În dermatologie (cauterizări superficiale, iradieri de tumori), **în stomatologie** (acţiune selectivă asupra părţilor decolorate), **în chirurgie** (microincizii), **biologie** (microchirurgie celulară), **citologie** (efecte asupra mitozelor celulare, distrugeri de cromozomi într-o singură celulă), **în genetică** (iradieri de embrioni), **în biosinteze** (iradierea clorofilei) — iată doar cîteva aplicaţii în domeniul medical ale radiaţiilor laser.

Emisiunea laser folosită în biologie are pe lîngă efectele termice principale şi o serie de efecte electromagnetice şi mecanice sau cinetice.

Rezultate spectaculoase s-au obţinut cu ajutorul razelor laser în oftalmologie. Iniţial încercările s-au făcut pe animale şi apoi pe om, iar indicaţiile astăzi sînt foarte largi.

Dezlipirile retiniene, degenerescenţele periferice (la acelaşi nivel), decolările întinse, angiomele, angiomatoza retiniană, hemangiomele coroidiene, coroiditele în focar inactive sau active, retinopatiile diabetice, retinopatiile seroase centrale au beneficiat substanţial de terapia cu laser.

Un mare număr de bolnavi au insistat să poată obţine un tratament cu raze laser prin fotocoagularea retinei, în leziuni oculare foarte diverse.

Cu ajutorul acestui instrument metoda pare ideală prin simplitatea tehnică deosebită, uşurinţa de manevrare, timpul scurt (instantaneu) de folosire şi durată a durerii.

Mînuirea uşoară, monocromia luminii şi o bună focalizare a razei sînt însă în acelaşi timp şi dezavantaje deoarece aparatul acţionează într-o oarecare măsură pe baza principiului „totul sau nimic", coagularea putînd fi preevaluată, dar nu şi controlată în timpul tratamentului.

Ar mai putea apărea încă o serie de efecte secundare pe care nu le cunoaştem astăzi şi care sînt obişnuite în terapia cu densităţi energetice foarte mari, metoda nefiind indicată în cazul vasculopatiilor oculare generalizate.

Un loc central în terapia cu laser îl ocupă astăzi problemele chirurgicale — în special ca instrument de trepanaţie.

Pentru trepanaţia părţilor moi indemne, laserul este indicat numai condiţionat, deoarece poate da reacţii tisulare defavorabile.

Din contră, pentru tratamentul ţesuturilor dure (în special în stomatologia conservatoare) laserul oferă perspective nebănuite.

În neurochirurgie a fost utilizat cu succes în gliome inextirpabile şi rezultatele au fost deosebit de încurajatoare. S-a constatat astfel — pe creier deschis — că celulele tumorale sînt mult mai sensibile la razele laser comparativ cu celulele cerebrale normale şi distrugerea celor bolnave se poate dirija electiv.

Verificări făcute la scurt timp după tratament au arătat că necroza zonei atinsă de laser este completă, limita cu ţesutul normal apare foarte clar, iar la nivelul celulelor vecine sănătoase îşi face loc o reacţie nespecifică de apărare.

Dar rezultatele cele mai spectaculoase obţinute cu ajutorul laserului au fost cele din domeniul oncologic.

Studiul său în chirurgia diverselor tumori s-a îmbogăţit continuu şi peste 30 melanoame umane metastazante au beneficiat de acest tratament.

„Fulgerul" laser duce rapid la modificarea tumorii printr-o serie de reacţii imediate datorită proceselor termice şi termomecanice, afinitatea specială a celulei canceroase fiind de un real ajutor medicului şi pacientului.

Există pe lîngă aceste reacţii imediate şi „necroze tumorale progresive" observate de o serie de autori, care apar la 3—4 săptămîni de la iradiere şi în locul tumorii necrobiozate... apare un ţesut conjuctiv tînăr.

Poate că sînt tulburate unele enzime necesare metabolismului, poate apar substanţe citotoxice şi tromboze ale vaselor tumorale, poate... cine ştie, sînt şi alte procese intime necunoscute.

Important este că se poate spera, într-un viitor nu prea îndepărtat, că tratamentul cu laser va salva o serie de oameni, altfel condamnaţi.

Un singur exemplu: McGUFF şi colab. raportează cazul unei bolnave de 52 de ani la care se făcuseră 6 operaţii pentru excizia unei tumori canceroase. Boala avea din nou tendinţă de extindere cu tot tratamentul medical aplicat.

Se trece la un tratament cu laser. După 18 zile se constată că:

— cea mai mare parte a primei leziuni dispăruse;
— cam jumătate din a 2-a leziune dispăruse şi ea;
— a 3-a leziune prezenta o coloraţie mai puţin intensă, cu toate că nu fusese supusă unui tratament direct.

După 6 săptămîni toate leziunile au fost excizate şi la examenul anatomopatologic s-a constatat că în locul primei leziuni... nu mai era leziune, iar melanomul malign dispăruse 99%.

A doua leziune care primise doar jumătate din doza considerată terapeutică mai exista în proporţie de 30—35%. Este foarte interesant că în leziunea a 3-a, care nu primise o emisiune directă de energie, dispăruse 80% din melanom, ceea ce face să se creadă că energia laserului a fost eficace prin legăturile care reuneau leziunile a 2-a şi a 3-a.

Acest exemplu, ca şi altele, arată rolul deosebit pe care-l are această terapeutică nouă în tratamentul tumorilor.

Astăzi însă acţiunea directă a laserului nu este posibilă decît asupra tumorilor superficiale sau asupra leziunilor expuse chirurgical, deoarece pielea acţionează ca o adevărată barieră parţială în calea energiei trimise de aparat.

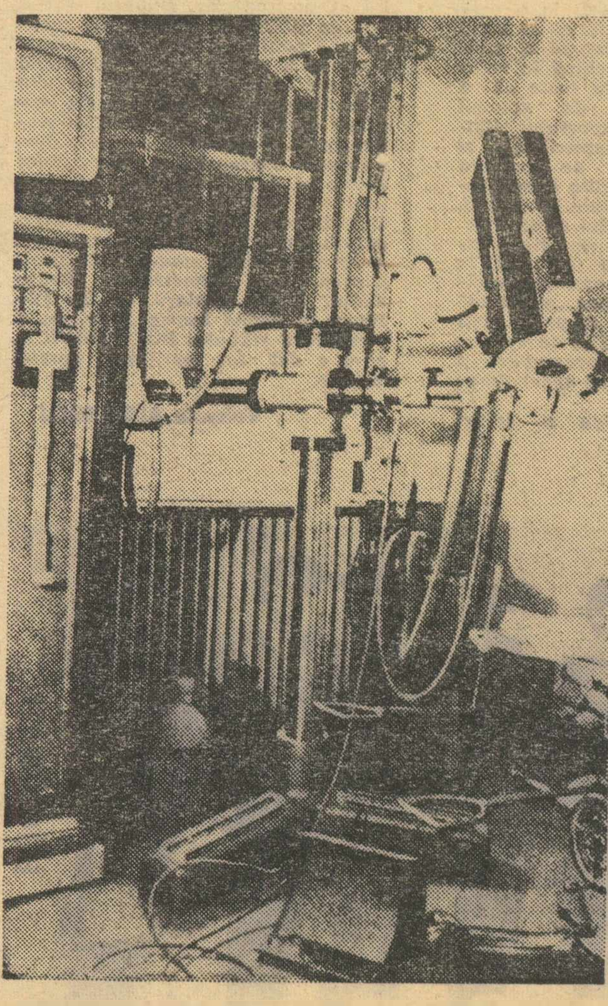
Nu e mai puţin adevărat că tumorile interne care sînt accesibile aparatelor endoscopice vor fi tratate cu succes pe această cale.

Laserul nu are efecte deosebite asupra ţesuturilor normale, iar cicatrizarea se face rapid. Asupra tumorilor însă acţiunea este brutală şi selectivă. În a 3-a zi de tratament tumoarea începe să regreseze rapid şi examenele histologice făcute la sfîrşitul curei nu mai găsesc nici o celulă tumorală.

Astăzi însă nu sînt cunoscute toate efectele biologice ale luminii macroergice asupra celulei sănătoase. De asemenea, în prezent sînt încă puţin studiate efectele pur fizice ale radiaţiilor cu energii în jurul de 10^{10} Waţi. Ceea ce este sigur ţine de faptul că, în cazul unor asemenea densităţi energetice, legile convenţionale ale opticii şi termologiei nu mai sînt total valabile.

Oricum, terapia cu laser deschide noi orizonturi, noi posibilităţi, noi speranţe pentru fizicieni, medici şi bolnavi.

Dr. Gh. SOVEJANU

ERRATUM

În articolul „Mirifica lume a particulelor elementare" de Basarab Nicolescu, din numărul precedent al revistei, s-au strecurat cîteva erori. Astfel:

— cuvintele din text „milioidimi" şi „milizidimi" se vor citi „miliardimi".

— în loc de „macrosonică" (col. I, r. 17) se va citi „microcosmică".

— în loc de „10—13 cm." (col. II, r. 18) se va citi „10^{-13} cm.".

— în loc de „radioactivitatea, B. Fermi..." (col. II, r. 31) se va citi „radioactivitatea beta, Fermi..."

CRONICA MICROBISTULUI

Duminică seara am fost din nou martorul unor scene regretabile, la fel ca acelea pe care le condamnasem exact cu un an înainte: echipa gazdă a fost aceeaşi (Politehnica Bucureşti), stadionul acelaşi, spectatorii aceiaşi (locatari ai complexului „Regie), motivul scandalului, acelaşi (la scorul de 1—0 pentru studenţi arbitrul a fost singurul om din cîteva mii care a văzut un „11 metri" la o minge care traversa careul prin aer, pe deasupra capetelor jucătorilor, şi a dictat autoritar penalti). Numai adversarul şi cavalerul negru au fost acum alţii (Electronica Obor, în loc de Metalul, şi C. Niculescu, în loc de Marin Niţă). Toată lumea a rămas stupefiată (inclusiv ceilalţi oficiali şi chiar jucătorii oboreni), iar cîţiva huligani au profitat şi au încercat să-şi facă singuri dreptate: au aruncat cu pietre, au sărit gardul — luptîndu-se cu oamenii de ordine — şi au pumnuit pe vinovat.

Ca iubitori ai sportului şi iniţiatori ai unei cupe „Fair play", damnăm faptele reprobabile ale colegilor certaţi cu morala şi adevăratul spirit al întrecerii sportive. Indiferent ce se întîmplă pe teren, spectatorul nu are dreptul (invocînd un bilet de intrare pe care l-a plătit sau nu l-a plătit) să-şi părăsească locul din tribună, să ridice mîna şi să lovească. Comportîndu-se în felul acesta, el nu numai că încalcă în mod voit şi înrăit o elementară normă de conduită, nu numai că intră în conflict cu legea, dar pătează şi obrazul celorlalţi colegi ai săi — care îi permit, din păcate, să se manifeste huliganic în loc să-l ia de guler, să-l dea afară din arena sportivă şi să-l predea autorităţilor. Dacă ei, cei mai mulţi spectatori studenţi n-au făcut acest lucru, dacă nici organizatorii (fermi, dar prea puţini la număr) nu au reuşit decît într-un tîrziu să restabilească ordinea — este firesc şi necesar să fie lipsiţi pentru un timp de plăcerea de a-şi mai vedea echipa jucînd în propriul fief. **SUSPENDAREA TERENULUI PÎNĂ LA FINELE ACTUALULUI CAMPIONAT ŞI INIŢIEREA UNOR CERCETĂRI DE DEPISTARE A INSTIGATORILOR** se impun, aşadar, ca prime sancţiuni.

Un alt aspect — la fel de important — al incidentelor de duminică îl constituie arbitrajul, cu implicaţiile şi firele sale. C. Niculescu, după părerea noastră, a dorit să schimbe rezultatul şi a reuşit să-l schimbe, dar fără ca infracţiunea să existe. Fapta este faptă, a văzut-o atîta lume, care a calificat-o drept hoţie, şi trebuie penalizată ca atare. **REVISTA NOASTRĂ CERE JUDECAREA ACESTUI CAZ ŞI SCOATEREA DEFINITIVA DIN CORPUL ARBITRILOR A ACESTUI ELEMENT**, care este gata să uzeze de un mijloc necinstit pentru a face jocul cine ştie cui.

Nu credem însă că numai în felul acesta se taie răul din rădăcină. Cutia Pandorei se află în mîinile cîtorva funcţionari de la Federaţia de fotbal şi ea trebuie găsită şi zvîrlită pe fereastră o dată cu cei care-o folosesc. Dacă, după doi ani de zile, şi ziarul „Sportul" şi multe persoane oficiale au ajuns să recunoască deschis că echipa Politehnica Bucureşti a fost „lucrată" cu aţă albă pentru a nu promova în „A", de ce n-am crede că şi acum — cînd aceeaşi formaţie se găsea în situaţia de a concura la un loc în baraj — s-a făcut o încercare de a i se „da la cap" ca să stea la locul ei? Mai mult decît atît, s-a lovit indirect în alte două echipe studenţeşti — din Iaşi şi din Galaţi — care se găsesc în întrecere directă pentru primele două locuri cu beneficiara loviturii de teatru de duminică. (Exemplul Politehnicii Bucureşti este doar cel mai recent, dar au mai fost şi altele. Iată încă unul: la un meci, Matei, de la Progresul, şi Oprea, de la Cluj, se ciocnesc, cad, şi jos se controlează reciproc la picioare; arbitrul, pe bună dreptate, îi elimină pe amîndoi, dar pentru partida următoare numai lui Oprea nu i se dă drept de joc, celălalt — Matei — jucînd cu Braşovul ? !).

Bineînţeles, nu intenţionăm să blamăm întreaga federaţie şi nici măcar comitetul sau biroul federal. Dar oricine îşi dă seama că la acest for s-a schimbat numai conducerea, funcţionarii rămînînd aceiaşi, cum tot aceleaşi sînt şi practicile folosite. De ani de zile nişte oameni mărunţi şi necunoscuţi stabilesc delegările arbitrilor şi judecă arbitrajele, singurele noutăţi fiind promovarea unui anonim care ţine el acum iţele, şi încercarea altuia de a-l înlocui de la conducerea colegiului central de arbitri pe Andrei Rădulescu.

Socotim că, o dată cu sancţiunile cerute mai sus, se impune şi **ORGANIZAREA UNEI ANCHETE MENITE SĂ STABILEASCĂ PRECIS RĂSPUNDERILE FUNCŢIONARILOR CARE SE OCUPĂ CU ASTFEL DE TREBURI ŞI ÎNLOCUIREA LOR CU OAMENI NOI**, cărora să le fie proprii integritatea morală, cinstea şi devoţiunea nemărginită pentru cauza redresării fotbalului românesc. Asemenea acţiune chirurgicală este îndreptăţită nu de niscaiva presupuneri, ci de faptele reale aduse mărturie mai sus, fapte pentru care nu noi să fim cei chemaţi în judecată.

G. MITROI

CE FACEŢI ÎN VACANŢĂ?

Desigur, la această întrebare este greu să dai un răspuns cert. Pentru cei care şovăie încă în programarea unei vacanţe cît mai plăcute recomandăm în rîndurile de mai jos acţiunile turistice care vor fi organizate în perioada vacanţei de vară de către Biroul de turism pentru tineret de pe lîngă Comitetul Central al U.T.C.

ÎN MUNŢI

1. **Munţii Apuseni.** 16 serii a cîte 32 de studenţi, între 15 iulie şi 5 septembrie. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 225 lei.

2. **Munţii Bucegi-Leaota.** 6 serii a 32 participanţi, între 20 august şi 6 septembrie. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 160 lei.

3. **Masivul Ceahlău.** 6 serii a 32 de participanţi, între 14 şi 31 august. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 190 lei.

4. **Munţii Făgăraş.** 8 serii a 32 de participanţi, între 14 august şi 5 septembrie. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 190 lei.

5. **Masivul Parîng.** 6 serii a 32 de participanţi, între 16 august şi 2 septembrie. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 170 lei.

6. **Masivul Piatra Craiului.** 4 serii a 32 de participanţi, între 8 şi 21 august. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 175 lei.

7. **Munţii Postăvarul — Piatra Mare — Ciucaş.** 4 serii de 32 participanţi, între 13 şi 26 august. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 180 lei.

8. **Masivul Rarău.** 6 serii a 32 de participanţi, între 14 şi 31 august. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 180 lei.

9. **Munţii Retezat.** 12 serii a 32 participanţi, între 22 iulie şi 1 septembrie. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 240 lei.

10. **Masivul Rodnei.** 6 serii a 32 participanţi, între 14 august şi 1 septembrie. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 190 lei.

11. **Munţii Vrancei.** 4 serii a 32 de participanţi, între 8 şi 22 august. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 200 lei.

12. În afara acestor excursii se vor organiza **tabere de 4 — 6 zile pentru 1.000 de studenţi evidenţiaţi la muncă patriotică.** Taberele vor fi organizate între 25 iulie — 10 august în cabanele din diverşi masivi muntoşi, în apropierea centrelor universitare.

ÎN DELTA DUNĂRII

1. **Excursii cu pontoane** în Delta Dunării. 4 serii a 144 participanţi. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 175 lei. Excursiile se vor desfăşura între 13 iulie şi 20 august.

2. **Excursii mixte** (Deltă 4 zile, Marea Neagră 1 zi, Costineşti 4 zile). 8 serii a 72 de participanţi. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 200 lei. Excursiile se vor desfăşura între 24 iunie şi 31 august.

3. **Excursii cu şlep dormitor** în Delta Dunării. 5 serii a 140 studenţi, între 22 iulie şi 8 septembrie. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 175 lei.

4. **Excursii cu bărci remorcate de şalupe.** 8 serii a 22 participanţi, între 1 iulie şi 29 august. Durata excursiei — 14 zile. Contribuţia studenţilor 150 lei.

5. **Excursii cu bărci la rame.** 8 serii a 11 participanţi, între 17 iunie şi 30 august. Durata excursiilor — 14 zile. Contribuţia studenţilor 150 lei.

Pentru ultimele două tipuri de excursii este necesar avizul catedrei de Educaţie fizică şi al medicului, întrucît aceste excursii, deşi cele mai frumoase şi inedite, solicită pe participanţi în mod deosebit, obligînd la mari eforturi pentru deplasare, pentru instalarea şi demontarea zilnică a corturilor, pentru pregătirea mesei. Studenţii participanţi vor trebui să aibă temeinice cunoştinţe de înot şi canotaj. Participanţii la aceste două tipuri de excursii vor trebui să aibă un bagaj puţin voluminos, din care să nu lipsească pelerină de ploaie din plastic, hanoracul, pulover sau trening, ghete de baschet, costum de baie, pălărie de soare, tacîmuri uşor lavabile, bidon de apă şi lanternă.

EXCURSII TEMATICE

1. **Circuitul României.** 13 serii ori 40 studenţi, între 25 iulie şi 5 septembrie. Durata excursiei — 12 zile. Contribuţia studenţilor 240 lei.
Traseul măsoară 2 300 km şi trece prin oraşele Bucureşti, Braşov, Bacău, Iaşi, Suceava, Cluj, Oradea, Timişoara, Sibiu, Piteşti.
Deplasarea se va face cu autocarele. Pornirea participanţilor se va face din Bucureşti, Iaşi, Cluj şi Timişoara.

2. **O mie de kilometri în Maramureş.** 4 serii ori 40 participanţi, între 26 iunie — 3 septembrie. Durata excursiei — 8 zile. Contribuţia studenţilor 180 lei.

3. **Nordul Olteniei.** 4 serii ori 40 participanţi, între 27 iulie — 6 septembrie. Durata excursiei — 9 zile. Contribuţia studenţilor 140 lei.

4. **Mînăstiri, case memoriale şi monumente istorice în Nordul Moldovei şi Bucovina.** 6 serii ori 40 participanţi, între 25 iulie şi 6 septembrie. Durata excursiei — 11 zile. Contribuţia studenţilor 220 lei.

5. **Aşezări daco-romane în Transilvania şi Oltenia.** 4 serii ori 40 participanţi, între 24 iulie şi 7 septembrie. Durata excursiei — 10 zile. Contribuţia studenţilor 160 lei.

6. **Vizitarea Bucureştiului** şi a împrejurimilor. 3 serii ori 40 participanţi, între 1 şi 18 august. Durata excursiei — 6 zile. contribuţia studenţilor 80 lei. Deplasarea se va face cu autocarele.

BRIGĂZI COMPLEXE DE STUDII ŞI DOCUMENTARE.

8 serii a 30 de participanţi, între 25 iulie şi 15 septembrie. Durata şi costul excursiei vor fi stabilite în funcţie de itinerarele pe care se vor deplasa brigăzile pornite din toate marile centre universitare.

EXCURSII PE ITINERARE PROPUSE DE STUDENŢI

Acest tip de excursii a fost prevăzut pentru acei studenţi care au de propus itinerare originale, în a căror străbatere sînt interesaţi. Excursiile se vor putea desfăşura numai în grup, între 10 iulie şi 15 septembrie. Costul lor va fi stabilit în funcţie de itinerarele propuse. Acest tip de excursie a fost rezervat pentru 1.000 de studenţi.

O CAMPIOANĂ ABSOLUTĂ

În toamna anului trecut, cînd antrenorul Dinescu părăsise echipa POLITEHNICA (după şase ani, în care obţinuse patru titluri), mulţi pesimişti nu mai întrezăreau victoria finală a acestei formaţii studenţeşti în cea de-a XIX-a ediţie a campionatului naţional feminin de baschet. Campioanele, complet nepregătite, au păşit în campionat cu indisponibilităţi în echipă şi cu un nou antrenor în persoana maestrului sportului Grigore Costescu.

...După două hopuri grele la Braşov şi Cluj, chiar la începutul turului, partide pe care le-a cîştigat în ultimele minute de joc, Politehnica a început să se pună pe picioare şi a terminat prima parte a campionatului neînvinsă. Dar, pe plan internaţional, studentele au capotat din nou în turul II al „Cupei Campionilor Europeni", cedînd şi acasă şi în deplasare în faţa unei formaţii nu de prea mare valoare (M.T.K. Budapesta).

Pornind foarte hotărît la o pregătire fizică superioară chiar de la 1 ianuarie 1968, antrenorul a prezentat cu totul altă echipă în returul campionatului. Cu toate că a fost lipsită definitiv de aportul maestrei emerite a sportului Viorica Niculescu (indisponibilă) şi fără să poată folosi pe studenta Bogdana Diaconescu (din lipsa dezlegării din partea clubului Rapid, conform regulamentului de transferări, ea este nevoită să aştepte acordarea dreptului de joc pînă la 1 oct. 1968), echipa Politehnica, aplicînd tactica de apărare „pressing" pe tot terenul, a surprins toţi adversarii şi totodată şi pe specialiştii din baschet, care erau obişnuiţi de ani de zile să o vadă apărîndu-se comod, în zonă.

Scoruri astronomice şi jocuri spectaculoase, atît acasă cît şi în deplasare, au răsplătit efortul admirabil al jucătoarelor. Bilanţul — cîştigarea titlului de campioană republicană pentru a treia oară consecutiv şi a cincea oară în ultimii şase ani — se înscrie ca una din cele mai valoroase performanţe realizate vreodată de o formaţie studenţească. Felicitările se cuvin deopotrivă antrenorului, maestrelor sportului Ana Haralambie (căpitana echipei), Cornelia Taflan, Sanda Dumitrescu, Ecaterina Vogel, Margareta Pruncu, Elena Tintorescu, baschetbalistelor studente Gabriela Ciocan, Anca Demetrescu, Ileana Ghiţă, Olteea Chelaru, Ursula Firlinger şi Doina Lupean, precum şi conducerii clubului POLITEHNICA, care a dat tot sprijinul acestei echipe.

Valentin ALBULESCU

